

Kindersekstoerisme

Auteur: Laura Moerenhout

Status: Definitief

26 juni 2013

Rubricering: Openbaar

©2013 Politie, all rights reserved.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, op geautomatiseerde wijze opgeslagen of openbaar gemaakt in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Politie.

Voorwoord

Kindersekstoerisme is binnen de politie een prioriteit geworden. Het onderwerp is echter nog wel relatief nieuw als prioriteit en daardoor onontgonnen terrein. Deze rapportage is geschreven om meer inzicht te bieden in het fenomeen en in de informatiehuishouding van de politie, wat nodig is om het probleem in de toekomst beter aan te kunnen pakken. Het schrijven van deze rapportage is even ingewikkeld als interessant geweest. Het was lastig om genoeg goede informatie te verzamelen om ook echt wat te kunnen vertellen over de verschillende aspecten van het fenomeen kindersekstoerisme. Toch geeft deze rapportage een goed beeld van wat er over het fenomeen bekend is.

Ik ben de vele respondenten van binnen en buiten de politie die hebben meegewerkt aan dit stuk dankbaar. Zij hebben met hun kennis over het onderwerp en ideeën over de mogelijke aanpak van het fenomeen bijgedragen aan de beschrijving van het fenomeen en aan de aanbevelingen in dit stuk. In hoofdstuk 1 worden de organisaties waarvoor zij werkzaam zijn genoemd.

Speciale dank gaat uit naar Neeltje de Vree. Zij heeft tijdens haar stage bij het Team Bestrijding Kinderporno en Kindersekstoerisme van de Landelijk Eenheid veel voorwerk verricht op het onderwerp kindersekstoerisme. Haar rapportage *“Kindersekstoerisme” All Inclusive* (de Vree, 2012) is dan ook een belangrijke bron voor deze fenomeenbeschrijving. Tevens heeft Neeltje geholpen bij een gedeelte van de dataverzameling.

Tot slot moet hier nog vermeld worden dat dit een aangepast versie is van het originele rapport. Het oorspronkelijke rapport is geclassificeerd als vertrouwelijk en bevat aanbevelingen ter verbetering van de informatiehuishouding van de politie op het onderwerp kindersekstoerisme. Omdat ook partners van buiten de politie interesse hebben getoond voor de resultaten van dit onderzoek, is deze aangepaste versie gemaakt waarin die vertrouwelijke informatie niet is opgenomen. Ook zijn er een aantal andere zaken aangepast. De beschrijving van casussen bevat in deze versie alleen openbare informatie, vertrouwelijke politie-informatie is buiten beschouwing gelaten. Ook zijn een aantal aanbevelingen, welke gericht zijn op de inrichting van het politiewerk, aangepast of verwijderd. Het grootste gedeelte van het rapport is echter wel in tact gebleven.

Laura Moerenhout
Zoetermeer, 26 juni 2013

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inhoudsopgave	5
1. Inleiding	7
1.1 Definitie.....	7
1.2 Afbakening.....	8
1.3 Juridische context.....	9
1.4 Onderzoeksmethoden	9
1.5 Leeswijzer.....	11
2. Pleeglanden.....	12
2.1 Pleeglanden.....	12
2.2 Verklaringen	13
3. Daders	15
3.1 Motieven	16
3.2 Daderkenmerken.....	17
4. Werkwijzen	19
4.1 Toerist.....	19
4.2 Emigrant	20
4.3 Zogenaamde weldoener.....	21
4.4 Webcamkindersekstoerist	23
4.5 Relatie met andere misdrijven	24
5. Faciliteerders	25
5.1 Faciliterende partijen	25
5.2 Georganiseerde reizen	26
5.3 Georganiseerde criminaliteit.....	26
6. Conclusie en aanbevelingen	28
7. Literatuur.....	31
Bijlage 1: Relevante artikelen uit het Wetboek van Strafrecht.....	33
Zedenmisdrijven	33
Extraterritoriale wetgeving.....	34
Mensenhandel.....	35

1. Inleiding

Kindersekstoerisme is een onderwerp wat sinds kort hoog op de agenda staat bij politie en justitie. Kindersekstoerisme verschilt van regulier seksueel misbruik van kinderen omdat het plaatsvindt in een ander land dan waar de verdachte uit afkomstig is. Dit onderscheid is extra belangrijk, omdat de opsporing en vervolging afwijkt van seksueel misbruik dat in eigen land plaatsvindt. Meerdere partijen spelen een rol in de opsporing en vervolging van een dader, omdat er instanties in meerdere landen bij betrokken zijn. Internationale samenwerking en uitwisseling van informatie geeft een extra dimensie aan de complexiteit van de opsporing en vervolging van kinderseksstoeristen. Ondanks die complexiteit moeten politie en justitie zich toch steeds meer gaan bezighouden met de aanpak van kinderseksstoerisme. Kindersekstoerisme is nog een relatief onontgonnen terrein binnen de Nederlandse politie, wat maakt dat nog niet precies duidelijk is hoe dit het beste aangepakt kan worden. Het Nationaal Programma ter bestrijding van Kinderporno en Kindersekstoerisme (NPKK) en het Landelijk Parket van het Openbaar Ministerie hebben aan de dienst Landelijke Informatieorganisatie (DLIO) van de Landelijke Eenheid gevraagd om een fenomeenbeschrijving van kinderseksstoerisme te maken en om de informatiehuishouding van de politie met betrekking tot dit onderwerp te beschrijven.

1.1 Definitie

Voordat het fenomeen kinderseksstoerisme uitgediept kan worden, is het van belang vast te stellen wat we nu precies bedoelen met deze term. Het traditionele idee van een kinderseksstoerist is een rijke westerse man die naar een arm(er) land op vakantie gaat om daar tegen betaling seksuele handelingen te verrichten met een kind. Veel van de bestaande definities en omschrijvingen hebben ook de termen vakantie of toerist in zich, waarbij kinderseksstoerisme het reisdoel is van de persoon.¹

De vraag is of het motief in de definitie meegenomen moet worden. Iemand die in het buitenland een minderjarige seksueel misbruikt, maar die niet de reis ondernam met die intentie is net zo strafbaar aan hetzelfde misdrijf. Een ander dilemma doemt op bij het gebruik van de termen reizen en vakantie. Een persoon die langere tijd in het buitenland verblijft of zelfs emigreert en zich daar schuldig maakt aan seksueel misbruik van een kind, pleegt feitelijk hetzelfde misdrijf. Die persoon is alleen niet meer op vakantie of op reis. Het is wenselijk dat deze daders ook binnen de definitie vallen, omdat zij waarschijnlijk een substantieel deel van de totale bekende daderpopulatie vormen.

De definitie van kinderseksstoerisme kan beter breder getrokken worden, waarbij het in ruime zin gaat om het seksueel misbruiken van een minderjarige in het buitenland.

Een kinderseksstoerist wordt hier dan ook gedefinieerd als: *een persoon die zich in het buitenland schuldig maakt aan of op enigerlei wijze medewerking verleent aan seksueel misbruik van een minderjarige en het slachtoffer daar geld of goederen voor geeft of belooft.*

De vraag is ook of de term kinderseksstoerisme wel geschikt is om het fenomeen aan te duiden, omdat de term toch het woord toerisme in zich heeft. In de Engelse taal wordt regelmatig de term *travelling (child) sex offender* gebruikt naast *child sex tourism*, wat voorbij gaat aan het feit of iemand wel of niet op vakantie is. Deze term laat zich alleen slecht vertalen naar het Nederlands (reizende kindermisbruiker) en voor het gemak wordt hier verder het woord kinderseksstoerist in stand gehouden.

¹ "(...) Dus volgens de wet is iemand een kinderseksstoerist als hij op vakantie of tijdens een reis met iemand die jonger is dan achttien jaar op een of andere wijze seksuele handelingen verricht in ruil voor geld of goederen." (www.meldpuntkindersekstoerisme.nl).

"Seksueel misbruik van minderjarigen door toeristen." (Defence for Children).

"Seksuele uitbuiting van minderjarigen in relatie tot reizen." (ECPAT).

1.2 Afbakening

Een aantal begrippen uit die definitie verdient enige uitleg.

Seksueel misbruik is een ruim begrip waaronder verschillende handelingen vallen die in de Nederlandse wet strafbaar zijn gesteld. Met seksueel misbruik wordt in de context van kinderseksstoerisme bedoeld op seksuele handelingen met minderjarige die strafbaar zijn gesteld in art. 240b, 244, 245, 247, 248a-248e en 249 Sr.² Het strafbare feit heeft alleen buiten Nederland plaatsgevonden.

Een minderjarig persoon is iemand die de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt. Seksuele handelingen verrichten met iemand die zestien jaar of ouder is, is echter volgens de meeste zedenartikelen niet strafbaar mits deze handelingen op basis van vrijwilligheid plaatsvinden. De term minderjarig wordt gehandhaafd in de definitie, maar in de praktijk wordt vaak alleen geacteerd bij seksueel misbruik van personen die de leeftijd van zestien jaar nog niet hebben bereikt. In deze rapportage wordt, naast de term minderjarigen, ook de term kinderen gebruikt. Daar wordt hetzelfde mee bedoeld.

Voor de fenomeenbeschrijving over kinderseksstoerisme zullen we ons beperken tot Nederlands ingezetenen en/of personen met een Nederlands paspoort, omdat dit nu eenmaal de doelgroep is waarop de Nederlandse politie zich het meest zal richten. Buitenlanders die in Nederland een kind seksueel misbruiken zijn logischerwijs ook kinderseksstoeristen. Deze groep daders wordt in dit onderzoek echter buiten beschouwing gelaten, omdat voor deze rapportage gekeken wordt naar wat de Nederlandse politie kan en moet met Nederlandse personen die in het buitenland een zedenmisdrif tegen een minderjarige plegen. Als kinderseksstoerisme in Nederland plaatsvindt, kan de Nederlandse politie de verdachte op dezelfde manier vervolgen als bij een ander strafbaar feit. Het buitenland speelt dan niet per definitie een rol.

Zoals eerder besproken vallen niet alleen de echte toeristen binnen de definitie, maar ook bijvoorbeeld emigranten en expats die voor langere periode of permanent in het pleegland wonen. Ook personen die een minderjarige seksueel misbruiken in het buitenland, maar die misschien helemaal niet met dat doel op reis gingen vallen binnen de definitie. Dat zijn de zogenoemde situationele kinderseksstoeristen. In hoofdstuk 3 zal meer aandacht worden besteed aan deze soort daders.

Wat niet meegenomen wordt in dit onderzoek, ook al kan het officieel binnen de definitie vallen, is incest. Wanneer iemand zijn of haar eigen kinderen of kinderen uit de naaste familie seksueel misbruikt in het buitenland, is dat als incest te classificeren. Incest wordt niet gezien als kinderseksstoerisme, want de dader neemt in dat geval zijn eigen kinderen mee op reis en misbruikt ze daar. Dit valt buiten de werkwijzen die kinderseksstoeristen hanteren. Het seksueel misdrijf vindt namelijk niet in het buitenland plaats omdat het het buitenland is, zoals we wel in de werkwijzen verderop in de rapportage zullen zien.

Het domein kinderseksstoerisme en kinderpornografie overlapt. Wanneer een Nederlander of Nederlands ingezetene naar het buitenland reist om kinderpornografie te produceren, valt dit binnen de definitie van kinderseksstoerisme. Er is dan namelijk sprake van seksueel misbruik van een minderjarige in het buitenland. Het lijkt aannemelijk dat een kinderseksstoerist ook wel eens opnames maakt van het misbruik, zonder dat dit het belangrijkste doel was. Dat dit vaker voorkomt, zien we terug in paragraaf 4.5 van deze rapportage.

Een vorm van kinderseksstoerisme die in deze rapportage wel wordt meegenomen, maar waarover discussie bestaat of het wel tot dit fenomeen behoort, is webcamkinderseksstoerisme. Bij deze vorm reist de dader niet fysiek de grens over, maar maakt hij gebruik van internet om bij het misbruik van een kind aanwezig te kunnen zijn. Door het geven van opdrachten aan de fysieke misbruikers en het live kijken naar het misbruik, neemt de persoon achter de webcam toch deel aan het seksueel misbruik wat in een ander land plaatsvindt. Deze werkwijze kan ook als het bezitten, bekijken of het medeplegen van de

² De wetsartikelen worden beschreven in bijlage 1.

productie van kinderpornografie worden beschouwd. Het webcamkindermisbruik is een redelijk nieuwe werkwijze waar we nog niet veel vanaf weten, omdat het wel steeds meer lijkt voor te komen is het wel meegenomen in deze rapportage. Officieel valt het ook binnen de definitie: degene achter de webcam neemt op enige wijze (live) deel aan het seksueel misbruik in het buitenland, bijvoorbeeld door het geven van opdrachten of door de selectie van slachtoffers. Hij of zij is alleen niet fysiek aanwezig bij het misbruik.

1.3 Juridische context

Een kinderseksstoerist maakt zich schuldig aan een van de in paragraaf 1.1 genoemde zedenmisdrijven. Het misdrijf heeft alleen in het buitenland plaatsgevonden, de plaatselijke autoriteit heeft hierdoor de eerste verantwoordelijkheid voor de vervolging. Alleen niet altijd heeft het opsporen en vervolgen van kinderseksstoeristen de hoogste prioriteit in die landen waar het plaatsvindt, al wordt er tegenwoordig in sommige pleeglanden wel steeds meer geïnvesteerd. Een Nederlander en/of Nederlands ingezetene die in het buitenland een misdrijf pleegt kan daar ook in Nederland voor worden vervolgd dankzij artikel 5 en 5a van het Wetboek van Strafrecht.³ In beginsel is het zo dat gepleegde misdrijven in beide landen (dus Nederland en het pleegland) strafbaar moet zijn om het misdrijf in Nederland te kunnen vervolgen, maar er zijn uitzonderingen. Het is tegenwoordig ook mogelijk een kinderseksstoerist te vervolgen als het gepleegde feit in het pleegland niet strafbaar is. De eis van dubbele strafbaarheid is voor zedenmisdrijven tegen kinderen in het buitenland komen te vervallen, dit om aan te geven dat kinderseksstoerisme niet gewenst is en aangepakt moet worden.⁴ Als het misdrijf in het pleegland niet als misdrijf wordt gezien, kan een verdachte dus in Nederland veroordeeld worden wanneer artikel 5 of 5a wordt gecombineerd met een zedenartikel (art. 240b, 244, 245, 247, 248a-248e en 249 Sr.).

Aanvullend kan artikel 273f van het Wetboek van Strafrecht een rol spelen, dit is het artikel dat mensenhandel en uitbuiting strafbaar stelt. Wanneer door iemand betrokken bij kinderseksstoerisme voordeel wordt getrokken uit het misbruik, kan dit wetsartikel van pas komen. Artikel 273f zou toepasbaar kunnen zijn op bijvoorbeeld faciliteerders en organisatoren van kinderseksstoerisme.

1.4 Onderzoeksmethoden

1.4.1 Doelstelling

Dit onderzoek heeft een tweeledige opdracht. Enerzijds werd gevraagd om een beschrijving van het fenomeen kinderseksstoerisme en anderzijds wilden de opdrachtgevers inzicht hebben in de informatiehuishouding van de politie op dit onderwerp. Om die reden zijn er ook twee doelstellingen geformuleerd. De doelstelling die gaat over het tweede deel van de opdracht is voor deze openbare versie niet van belang, evenals de onderzoeksvragen. Die doelstelling en vragen zijn dan ook niet opgenomen.

De doelstelling voor deze rapportage luidt:

Het verkrijgen van inzicht in het fenomeen kinderseksstoerisme door het beschrijven van de aard van het fenomeen en de betrokkenen om handvatten te kunnen bieden voor het ontwerpen van een opsporingsstrategie en tactisch programma.

³ De wetsartikelen worden beschreven in bijlage 1.

⁴ Tweede Kamer. Kamerstukken II 2003/04, 29 451, nr.6.

1.4.2 Onderzoeksvragen

Om aan de doelstelling te kunnen voldoen zijn de volgende onderzoeksvragen geformuleerd.

1. Wat is kinderekstoerisme, hoe kan het fenomeen gedefinieerd worden en wat is het juridische kader?
2. Waar vindt kinderekstoerisme plaats en waarom op die locaties?
3. Wat zijn de kenmerken en motieven van de daders van kinderekstoerisme?
4. Wat zijn de verschillende werkwijzen die worden gehanteerd door daders als het gaat om de manier waarop kinderekstoerisme wordt uitgevoerd?
5. Welke andere partijen dan de dader zijn betrokken bij de uitvoering van kinderekstoerisme en wat is hun rol?

1.4.3 Bronnen⁵

Voor deze fenomeenbeschrijving is gebruik gemaakt van relevante binnenlandse en buitenlandse literatuur en open bronnen over kinderekstoerisme. Er is maar weinig wetenschappelijke literatuur beschikbaar over dit fenomeen. De meeste informatie voor deze rapportage komt uit mediaberichten en rapporten van non-governmental organisations (NGO's). Daarnaast zijn experts bevestigd, via een persoonlijk interview of door contact via de email. De experts zijn afkomstig van verschillende diensten binnen de politie en justitie, Interpol, Koninklijke Marechaussee, Bureau Nationaal Rapporteur Mensenhandel en NGO's zoals Terre des Hommes en APLE (Action Pour Les Enfants). Aan de experts is onder meer gevraagd wat zij weten over de daders, de pleegplaatsen en de manieren waarop kinderekstoeristen te werk gaan. Daarnaast is er aan hen gevraagd of zij specifieke informatie hebben over zaken, voor zover zij daarover kunnen beschikken. Aan de hand van informatie van de verschillende respondenten en informatie uit politiestructuren is ook tot een aantal casussen gekomen die gebruikt worden in deze fenomeenbeschrijving.

Daarnaast is in verschillende datasystemen van de politie en justitie gezocht naar relevante en geschikte informatie over kinderekstoerisme.⁶ Het zoeken naar gegevens over kinderekstoerisme in politie en justitiebronnen is een lastige opgave, omdat kinderekstoerisme geen aparte categorie is in de systemen. Er moet in andere categorieën gekeken worden of er sprake is van kinderekstoerisme.

Kinderekstoerisme is, zoals we zagen, het plegen van een zedenmisdrijf tegen een minderjarige in het buitenland. Alle categorieën zedenmisdrijven tegen minderjarigen kunnen dus registraties van kinderekstoerisme in zich hebben. Een bijkomend probleem is, dat ook wanneer er sprake was van kinderekstoerisme, de verdachte vaak uiteindelijk voor een kinderpornomisdrijf is aangeklaagd omdat hij dat ook in bezit had of had vervaardigd. Kinderekstoerismezaken worden dan geregistreerd als kinderpornozaken.

In deze rapportage worden casussen gebruikt om de informatie, die in de verschillende hoofdstukken uiteengezet wordt, te verduidelijken. Een aantal casussen gaat over daders die in Nederland of in het buitenland zijn veroordeeld voor misdrijven gerelateerd aan kinderekstoerisme. Omdat er niet veel zaken

⁵ Neeltje de Vree heeft tijdens haar stage bij het TBKK veel voorwerk verricht op het onderwerp kinderekstoerisme. Haar rapportage "*Kinderekstoerisme" All Inclusive* (de Vree, 2012) is dan ook een belangrijke bron voor deze fenomeenbeschrijving. Tevens heeft Neeltje geholpen met een gedeelte van de dataverzameling.

⁶ De databronnen van politie en justitie die zijn gebruikt voor dit onderzoek zijn de Basisvoorziening handhaving (BVH), de Basisvoorziening opsporing (BVO), het Themaregister (waarin informatie uit de andere bronnen samenkomt), Luris en Compas.

bekend zijn waarin daders daadwerkelijk veroordeeld zijn, worden ook casussen gebruikt waarin de verdachten nog niet veroordeeld zijn, er te weinig bewijs is tegen de verdachten of waarin verdachten vrijgesproken zijn. In deze zaken zijn echter wel aanwijzingen gevonden dat kinderseksstoerisme heeft plaatsgevonden, ook al is de verdachte daar nooit voor veroordeeld. De casussen die gebruikt worden zijn enkel ter illustratie van de werkwijzen die verschillende soorten kinderseksstoeristen mogelijk hanteren en bij de betreffende casussen zal duidelijk worden aangegeven of de verdachte daadwerkelijk is veroordeeld of dat het niet bewezen zaken betreft.

1.5 Leeswijzer

In deze rapportage wordt eerst de definitie geformuleerd en het juridische kader omschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 2 ingegaan op wat we uit de onderzochte bronnen weten over pleeglanden en in hoofdstuk 3 over de motieven en kenmerken van daders van kinderseksstoerisme. In het daaropvolgende hoofdstuk (4) valt te lezen wat we weten over de verschillende manieren waarop kinderseksstoerisme ten uitvoer wordt gebracht. Er zijn vier werkwijzen die worden onderscheiden: de toerist, de emigrant, de zogenaamde weldoener en de webcamkinderseksstoerist. In hoofdstuk 5 wordt behandeld welke andere partijen een rol spelen bij de uitvoering of het in stand houden van kinderseksstoerisme. De fenomeenbeschrijving wordt in hoofdstuk 6 afgesloten met een conclusie en met aanbevelingen.

2. Pleeglanden

Hoe vaak kinderekstoerisme voorkomt weten we niet, wel kunnen we op basis van de geraadpleegde bronnen aangeven waar het in ieder geval is gesignaleerd. Dit betekent echter niet dat we alle pleeglanden kennen, in principe kan kinderekstoerisme overal voorkomen als daders er maar hun slachtoffers kunnen treffen. Ook in Nederland vindt kinderekstoerisme plaats, hiervan zijn enkele gevallen bekend. Deze fenomeenbeschrijving richt zich echter alleen op kinderekstoeristen die vanuit Nederland naar het buitenland gaan.

2.1 Pleeglanden

Azië is een continent dat vaak in verband wordt gebracht met kinderekstoerisme. Ondertussen hebben we geleerd dat kinderekstoerisme in Aziatische landen inderdaad veel voorkomt, maar niet alleen daar. Kinderekstoerisme lijkt in alle delen van de wereld voor te komen en is niet voorbehouden aan alleen armere en minder geïndustrialiseerde landen, al lijkt het in die landen wel meer voor te komen.

Uit de geraadpleegde bronnen blijken Aziatische landen als Thailand, Cambodja, Nepal, de Filipijnen en Indonesië landen te zijn waar Nederlanders naartoe gaan om kinderen seksueel te misbruiken. Ook landen in andere continenten worden genoemd. Ghana, Tunesië, Brazilië, Peru, Gambia, Suriname, Sri Lanka en Bangladesh worden in politiebronnen en door geïnterviewde partijen genoemd. Binnen Europa vindt ook kinderekstoerisme plaats, voornamelijk het oosten van Europa wordt aangewezen als regio waar Nederlandse kinderekstoeristen naartoe gaan. Het gaat dan bijvoorbeeld om landen als Roemenië, Albanië, Bulgarije, Turkije en Rusland. Maar ook in westerse geïndustrialiseerde landen vindt wel degelijk kinderekstoerisme plaats, zij het in mindere mate dan in tweede- en derdewereldlanden. ECPAT UK spreekt over Britten die aangeklaagd en veroordeeld zijn voor kinderekstoerisme in Frankrijk, Duitsland, de Verenigde Staten en Spanje (Beddoe, 2006).

De website *kinderekstoerisme.nl* laat weer een ander lijstje zien en geeft aan dat in ieder geval per regio in de volgende landen kinderekstoerisme is gerapporteerd:

Midden- en Zuid-Amerika: Belize, Brazilië, Costa Rica, Cuba, Dominicaanse Republiek, Guatemala en Mexico.

Afrika: Gambia, Kameroen, Kenia, Marokko, Senegal en Zuid-Afrika.

Azië: Cambodja, Filipijnen, India, Indonesië, Laos, Mongolië, Myanmar, Nepal, Sri Lanka, Thailand en Vietnam.

Europa: Bulgarije, Estland, Rusland, Tsjechië en Turkije.

Kortom kinderekstoerisme kan overal plaatsvinden. Sommige regio's en landen hebben alleen de reputatie dat er meer kinderekstoerisme plaatsvindt dan elders. Aziatische landen scoren volgens verschillende respondenten nog steeds hoog, maar Afrikaanse en Zuid-Amerikaanse landen ook.

Of er echt sprake is van verschuiving tussen landen waar kinderekstoerisme plaatsvindt, is niet duidelijk geworden. NGO's signaleren wel dat binnen pleeglanden verschuivingen plaatsvinden. Seksueel kindermisbruik vond voorheen veelal plaats in grote steden waar veel toerisme voorkomt. Het lijkt zich tegenwoordig ook naar dorpen op het platteland te verplaatsen. Blanke westerlingen gaan dan bijvoorbeeld in afgelegen dorpen op het platteland wonen en trouwen met lokale vrouwen om toegang te krijgen tot hun kinderen en kinderen in het dorp. Kinderekstoerisme komt echter meestal toch nog vooral voor op plaatsen waar veel toerisme is en waar kinderekstoerisme redelijk openbaar plaatsvindt. Op deze plaatsen hoeft de kinderekstoerist minder moeite te doen om een slachtoffer te vinden.

2.2 Verklaringen

Kindersekstoerisme vindt plaats op plekken waar daders anonimiteit kennen, veelal ver van huis in het buitenland. In sommige landen lijkt kindersekstoerisme meer voor te komen dan in andere. Wat kunnen hier nu verklaringen voor zijn?

De mate waarin kindersekstoerisme voorkomt heeft het te maken met het feit dat de gelegenheid tot seksueel misbruik van minderjarigen in sommige landen groter is. Door armoede, slechte bescherming van kinderen en gebrek aan handhaving zijn kinderen makkelijke slachtoffers. Tegen daders wordt weinig opgetreden.

Populaire pleeglanden zijn vaak toeristische trekpleisters (Save the Children, 2009). Kindersekstoeristen maken gebruik van dezelfde faciliteiten als reguliere toeristen. Ze gebruiken dezelfde hotels, dezelfde luchthavens en gaan naar dezelfde stranden. Westerse kindersekstoeristen vallen niet op tussen de overige toeristen. Kindersekstoeristen maken daarnaast ook gebruik van de faciliteiten van de aanwezige seksindustrie. In pleeglanden als Thailand, de Filipijnen en Cambodja bestaat een uitgebreide seksindustrie. Bordelen en andere plaatsen waar seksueel contact gevonden kan worden, kunnen ook gebruikt worden om minderjarigen aan te bieden voor seks. De organisatie Save the Children (2009) schat dat in Cambodja een derde van de prostituees minderjarig is.

Armoede is een factor die een grote rol speelt bij het ontstaan van kindersekstoerisme (Roby, 2005; Vogelvang, van den Braak, Meuwese, Wolthuis, 2002). Kinderen moeten op straat leven, hebben weinig bezittingen en laten zich daardoor gemakkelijk verleiden door geld of goederen. Een Nederlander met een AOW-uitkering is in Cambodja al vele malen rijker dan de lokale bevolking. In Cambodja leeft ongeveer 36 procent van de bevolking onder de armoedegrens (Beddoe, 2006). In de Filipijnen lag dit percentage in 2007 op 40 (Zafft & Tidball, 2010). Westerlingen worden als rijk gezien en hun geld is welkom bij de lokale bevolking. Kinderen worden eropuit gestuurd om geld te verdienen voor het gezin en sommigen komen op die manier in de prostitutie terecht of nemen geld of (luke)goederen aan van westerlingen in ruil voor seks. Kinderen worden zelfs door hun familie aan misbruikers aangeboden om geld te verdienen voor het gezin (Beddoe, 2006). Het bezoeken van een (kinder)prostituee in arme landen kost ook niet veel. Kindersekstoeristen geven soms geld aan kinderen om naar school te kunnen gaan of kopen eten voor het hele gezin in ruil voor wat tijd alleen met de kinderen. Deze methode zorgt er gelijk voor dat de kindersekstoerist zich weinig zorgen hoeft te maken over aangifte door het slachtoffer, want de familie is afhankelijk geworden van de dader. In hoofdstuk 4 lezen we meer over deze werkwijze.

Naast economische factoren zijn er ook culturele en politieke factoren die meespelen. In sommige culturen wordt misbruik van een kind als minder ernstig ervaren of helemaal niet erkend; het hoort er nu eenmaal bij om genoeg geld te verdienen om rond te komen. Meisjes en vrouwen hebben in sommige culturen een lagere sociale status dan mannen en worden als tweederangsburgers gezien (de Vree, 2012). Het is dan een kleine stap naar het zien van meisjes en vrouwen als gebruiksvoorwerp en zij worden makkelijker uitgebuit om geld voor de familie te verdienen (Vogelvang, van den Braak, Meuwese, Wolthuis, 2002).

In Ghana bijvoorbeeld wordt homoseksualiteit niet erkend en kunnen jongens volgens de wet niet verkracht worden. Verkrachting is in Ghana volgens de wet namelijk het seksueel binnendringen van een vrouw (Terlingen, 2012). Ook de *age of consent* verschilt tussen landen, de *age of consent* is de leeftijd waarop iemand als seksueel volwassen wordt gezien. In Cambodja wordt iemand van vijftien jaar al als seksueel volwassen gezien, in andere Aziatische landen varieert de minimale leeftijd voor seksuele betrekkingen tussen de dertien en achttien jaar. In Afrikaanse landen varieert dit van twaalf jaar (Angola) tot twintig jaar (Tunesië).⁷ Seksueel contact met een kind van of boven die leeftijd is dan in dat land in principe niet strafbaar, mits er sprake is van vrijwilligheid. De hoogte van de *age of consent* in een land zegt iets over hoe er binnen het rechtssysteem en de cultuur wordt gedacht over seksueel contact met minderjarigen. Seksueel contact met kinderen onder de twaalf jaar is bijna overal strafbaar. Boven die

⁷ https://en.wikipedia.org/wiki/Age_of_consent

leeftijd verschillen de opvattingen per land. In landen waar de *age of consent* laag is lijkt het niet alleen juridisch, maar ook cultureel meer geaccepteerd om seksueel contact te hebben met minderjarigen.

Niet overal ter wereld wordt kindermisbruik door de overheid als prioriteit aangemerkt, waardoor het in sommige gebieden vooral de taak van NGO's is geworden om kindermisbruik op te sporen en kinderen te beschermen. Er is dan bijvoorbeeld geen sprake van controle door de overheid op medewerkers van weeshuizen en scholen en mogelijke misstanden die daar bestaan. Slachtoffers kunnen of durven ook geen aangifte te doen. Enerzijds omdat er toch niet tegen opgetreden wordt en anderzijds omdat ze mogelijk bang zijn voor de reacties die ze krijgen. Soms zijn de slachtoffers ook financieel of voor hun zorg afhankelijk van misbruikers, het doen van aangifte heeft dan misschien teveel negatieve consequenties.

Overheden en politie in sommige pleeglanden worden geplaagd door corruptie. Politieonderzoeken verlopen daardoor moeizaam en het komt voor dat verdachten geld betalen om niet vervolgd te worden. Politieagenten en overheidsambtenaren krijgen meestal niet veel betaald voor hun baan en zijn daardoor misschien sneller te overreden om geld aan te nemen van verdachten. Niet alleen handhavers en gezaghebbers wordt geld geboden, maar ook aan slachtoffers en getuigen wordt zwijggeld betaald. In het verleden is het meer dan eens voorgekomen dat verklaringen werden ingetrokken. Ook corruptie en omkoping hebben weer te maken met de armoede die heerst onder de lokale bevolking. Wat voor een verdachte een klein bedrag is om als zwijggeld te betalen, is voor het slachtoffer of de getuige een substantieel bedrag waarmee voor een lange periode in het levensonderhoud kan worden voorzien (Terre des Hommes, 2007).

3. Daders

Het is niet mogelijk aan te geven hoeveel kinderseksuïeristen er zijn. Het blijkt zelfs een ingewikkelde opgave om te achterhalen hoeveel Nederlanders er op dit moment gedetineerd zijn in het buitenland vanwege het seksueel misbruiken van een minderjarige. Het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft hierover geen cijfers beschikbaar. Wel kunnen zij aangeven hoeveel Nederlanders er gedetineerd zijn voor drugsdelicten in het buitenland, gegevens over andere misdrijven worden niet centraal verzameld. Ambassades zouden echter wel op de hoogte moeten zijn wie er in hun werkgebied voor de rechter moet verschijnen, zij moeten hen namelijk bijstaan. Het is dus voor het ministerie wel mogelijk deze cijfers te verzamelen. De afdeling Consulaire aangelegenheden van het ministerie van Buitenlandse zaken, waar de ambassades onder vallen, heeft wel een schatting gegeven. Zij schat dat er op dit moment vijftien tot twintig Nederlanders in het buitenland gedetineerd zijn voor ontucht.

De politieliaison in Zuidoost-Azië geeft aan dat er momenteel 3 Nederlanders gedetineerd zijn in zijn regio, namelijk in Thailand, Myanmar en Cambodja. Daarnaast worden er in Thailand op het moment twee mannen verdacht van ontucht.⁸

Vanuit andere bronnen is ook maar beperkte informatie over aantallen verdachten en zaken. De NGO's zijn degenen die nog de meeste informatie over veroordeelde en verdachte kinderseksuïeristen hebben. Een NGO in Cambodja (APLE) geeft aan dat er, voor zover zij weten, vanaf 2003 zeven Nederlanders zijn gearresteerd in hun land voor kinderseksuïerisme. Twee van hen zijn veroordeeld en inmiddels weer vrij en twee zaken lopen op dit moment nog. De meeste verdachten die gearresteerd zijn voor kindermisbruik in Cambodja komen volgens APLE uit Cambodja zelf, gevolgd door de Verenigde Staten, Frankrijk en Vietnam. Nederland staat niet hoog op hun lijst van landen waar kinderseksuïeristen vandaan komen.

Verschillende NGO's hebben informatie uit de media met eigen informatie gecombineerd om een overzicht te maken van de voor hen relevante zaken. ECPAT heeft op haar website een overzicht staan van veroordeelde Nederlanders. Die lijst telt sinds 2009 zeven personen. De meest recente kinderseksuïerismezaken hebben zich voorgedaan in Indonesië (2013), Bangladesh (2012), India, Brazilië en Cambodja (2011) en in 2009 in Thailand en Nepal. Ook komen er nog zes oudere zaken voor volgens de website van ECPAT.⁹

Terre des Hommes heeft ook een eigen overzicht samengesteld. Zij hebben in hun overzicht, naast veroordeelde Nederlanders, ook gearresteerde en verdachte Nederlanders opgenomen. De lijst van Terre des Hommes is dan ook uitgebreider dan die van ECPAT. Volgens Terre des Hommes gaat het sinds 1996 om 24 Nederlanders die veroordeeld, gearresteerd of verdacht zijn van kinderseksuïerisme. Sinds 2009 gaat het om vijftien zaken in verschillende landen: Cambodja (4), Filipijnen (2), Brazilië (2), Thailand, Gambia, Kenia, India, Bangladesh/Nepal, Suriname, Indonesië en Ghana.¹⁰

We kunnen niet zeggen dat de cijfers die hier gegeven worden ook het daadwerkelijke aantal veroordeelden of verdachten betreft. Het gaat alleen om de zaken die bij de NGO's en in de media bekend zijn geworden. Het aantal veroordeelde Nederlanders in het buitenland kan hoger liggen. Als het geschatte aantal van de afdeling Consulaire aangelegenheden in ogenschouw wordt genomen, ligt het werkelijke aantal waarschijnlijk inderdaad hoger.

⁸ De betreffende liaisonofficer heeft alleen informatie over zijn eigen werkgebied: Thailand, Singapore, Laos, Myanmar, Vietnam, Sri Lanka, Malediven.

⁹ <http://www.ecpat.nl/p/1/142/mo45-mc56/veroordelingen>

¹⁰ Terre des Hommes benadrukt dat het overzicht op basis van eigen informatie en informatie uit de media is samengesteld en dat ze niet aansprakelijk is voor eventuele onjuistheden.

3.1 Motieven

Niet alle kinderseksstoeristen zijn echte toeristen. Save the Children (2009) noemt ook personen die op zakenreis zijn in het buitenland, NGO werknemers, in het buitenland gestationeerde militairen, diplomaten, expats en gepensioneerden als mogelijke groepen kinderseksstoeristen. Deze personen zijn niet op vakantie, maar zijn voor hun werk in het buitenland of wonen daar voor langere tijd. Tijdens hun verblijf in het buitenland maken zij zich dan schuldig aan het seksueel misbruiken van een minderjarige.

Daders van kinderseksstoerisme kunnen verschillende motieven hebben om een minderjarige seksueel te misbruiken. Enerzijds zijn er de personen die de voorkeur hebben voor seksueel contact met minderjarigen boven volwassenen: de preferentiële kinderseksstoeristen en pedofielen. Anderzijds zijn er de daders die meer per toeval een minderjarige misbruiken of van de gelegenheid daartoe gebruik maken. Deze laatste categorie is de situationele kinderseksstoerist (ECPAT, 2009; Save the Children, 2009).

3.1.1 De situationele kinderseksstoerist

De situationele kinderseksstoerist heeft geen specifieke voorkeur voor minderjarige sekspartners, maar maakt van de gelegenheid ter plekke gebruik om seks te hebben met een minderjarige. Het kan zijn dat de situationele kinderseksstoerist in eerste instantie op zoek was naar seksueel contact met een volwassene en toevallig bij een minderjarige uitkwam of dat het de dader niet uitmaakt of de sekspartner minderjarig of meerderjarig is. In het eigen land zou een situationele kinderseksstoerist misschien helemaal geen kinderen misbruiken, maar wel nu de mogelijkheid zich in het buitenland voordoet. Naast onverschilligheid kan er ook sprake zijn van onwetendheid; een persoon die op zoek is naar seksueel contact komt per toeval uit bij een minderjarige, maar heeft dat misschien niet door en gaat er vanuit dat het slachtoffer meerderjarig is.

3.1.2 De preferentiële kinderseksstoerist

De preferentiële dader handelt vanuit zijn of haar seksuele aantrekking tot minderjarige jongens en/of meisjes en gaat bewust op zoek naar minderjarigen. De preferentiële kinderseksstoerist zal dan ook naar locaties reizen die voor hem of haar bekend staan als kinderseksstoerismelocaties. De preferentiële kinderseksstoerist hoeft niet uitsluitend seks te hebben met minderjarigen, maar heeft er wel de voorkeur voor. Er valt onderscheid te maken tussen daders die de voorkeur hebben voor heel jonge kinderen of voor puberale minderjarigen. Een preferentiële kinderseksstoerist is een pedofiel als hij een seksuele voorkeur heeft voor prepuberale, niet geslachtsrijpe kinderen. De DSM IV, een Amerikaans handboek voor het diagnostiseren van psychische aandoeningen, classificeert pedofilie als een parafilie (een afwijkende seksuele voorkeur). Het handboek beschrijft pedofilie als een stoornis waarbij een volwassene of een adolescent van minimaal zestien jaar een seksuele voorkeur heeft voor prepuberale, niet geslachtsrijpe kinderen van onder de dertien jaar. Het leeftijdsverschil tussen de dader en het kind moet minstens vijf jaar zijn, voor waar dit relevant is.¹¹ Over de opvatting of pedofilie een psychische stoornis is of een geaardheid, verschillen de meningen. Voor deze rapportage is die discussie niet relevant en er wordt dan ook niet verder op ingegaan.

Kinderseksstoeristen kunnen dus vanuit verschillende motieven handelen. Voor de opsporing en vervolging van kinderseksstoeristen maakt het motief echter niet veel uit. Beide soorten kinderseksstoeristen maken zich schuldig aan dezelfde strafbare feiten.

¹¹ <http://www.behavenet.com/pedophilia#301>

3.2 Daderkenmerken

Er is weinig bekend over kenmerken van daders van kinderseksstoerisme, afgezien van het feit dat ze seksuele handelingen verrichten met minderjarigen en dat daar in veel gevallen de seksuele voorkeur naar uitgaat. Wel wordt aangenomen dat kinderseksstoeristen veelal van het mannelijk geslacht zijn. Vrouwen worden minder vaak als dader in verband gebracht met dit fenomeen. Toch lijkt er ook sprake te zijn van kinderseksstoerisme door (Nederlandse) vrouwen. Oudere blanke vrouwen gaan naar warme landen op vakantie en op zoek naar vriendschap, aandacht en liefde. Soms belanden zij daarbij in bed met minderjarige. De jongens in die landen zijn vaak arm en westerse vrouwen zijn in hun ogen rijk. De jongens of jonge mannen laten zich verleiden in de hoop wat van die rijkdom mee te krijgen. Wanneer de jongen ten tijde van het seksueel contact minderjarig is, is er ook gewoon sprake van kinderseksstoerisme. Zuid-Afrika, Gambia, Ghana en Kenia worden als landen genoemd waar dit in ieder geval is gesignaleerd (van Weert, 2009).

Het is niet mogelijk een profiel te schetsen van dé kinderseksstoerist. Wel is het mogelijk aan de hand van de beschikbare data grofweg weer te geven hoe de daderpopulatie eruitziet die bij de Nederlandse politie bekend is. De beschikbare gegevens zijn summier, want er zijn nu eenmaal niet veel zaken bekend.

In de periode januari 2009 tot november 2012 zijn 85 relevante zaken in politiesystemen gevonden, in die 85 zaken komen 92 mogelijke verdachten naar voren. Veelal is er sprake van meldingen die naar de politie zijn doorgezet en niet zozeer van opsporingsonderzoeken of aangiften. In de registratie van de meldingen wordt informatie niet altijd even uitvoerig vermeld, maar enkele kenmerken zoals het geslacht, de leeftijd en de nationaliteit zijn vaak wel opgenomen. In sommige registraties is ook informatie te vinden over antecedenten, het beroep van de verdachte en over de relatie tussen het slachtoffer en de verdachte.

Van de mogelijke verdachten in de registraties is 93,5 procent van het mannelijk geslacht. 3,3 procent van de mogelijke verdachten is van het vrouwelijke geslacht. Van de overigen is het geslacht niet vermeld. In twee gevallen ging het om een combinatie man vrouw in een registratie, het ging hier om partners.

De gemiddelde leeftijd van de mogelijke verdachten in het registratiesysteem is 56 jaar. De jongste persoon in een registratie is 25 jaar oud, de oudste is 73. De leeftijden lopen flink uiteen.

Van de 92 personen in de relevante registraties hebben er 80 de Nederlandse nationaliteit. Andere landen waarvan daders de nationaliteit bezitten zijn: Indonesië, Sri Lanka, Italië, Suriname en Brazilië. Diegenen met een andere nationaliteit dan de Nederlandse zijn wel Nederlands ingezetenen (geweest) en daardoor van belang voor dit onderzoek. Van zeventien personen is bekend dat zij zijn geëmigreerd. Zij zijn in de meeste gevallen geëmigreerd naar het land waar het misbruik heeft plaatsgevonden.

In twaalf registraties wordt het beroep of beroepsverleden van de mogelijke verdachte genoemd. Het beroep wordt voornamelijk genoteerd als dit van belang is voor de opsporing omdat de verdachte beroepsmatig met kinderen werkt. Zo komt er een directeur van een kinderdagverblijf, een onderwijzer, een voetbaltrainer, een zeilleraar, een mede-eigenaar van een hulporganisatie en een vrijwilliger betrokken bij kinderactiviteiten naar voren. Verder worden nog een rijinstructeur, een hoteleigenaar, een politieagent, een medewerker of eigenaar van een relatiebureau op de Filipijnen en een medewerker van een reclamebureau genoemd.

Als naar het aantal mogelijke verdachten per registratie wordt gekeken, valt het op dat er 73 registraties met een enkele verdachte zijn. Veertien verdachten komen in koppels van twee voor en in twee registraties komen drie verdachten voor. Het lijkt in een gedeelte van de registraties te gaan om een samenwerking. Kinderseksstoeristen gaan dus niet per definitie alleen te werk.

Voor zover bekend is ook de relatie tussen de verdachte en het slachtoffer vermeld. In dertien gevallen is de relatie te vinden in de hulpverlening. De verdachte werkt bij of beheert een weeshuis, school of hulpverleningsorganisatie. In drie andere gevallen is er sprake van een illegale adoptie, waarbij het kind

ook aan de zorg van de verdachte is toevertrouwd. In een geval werkt de verdachte als zendeling en is die hoedanigheid in contact gekomen met het slachtoffer.

In principe wordt in elke registratie vermeld of de verdachte antecedenten heeft in Nederland. Twee personen bleken een antecedent te hebben voor een zedenmisdrijf tegen kinderen in het buitenland, vijf personen bleken antecedenten te hebben voor een kinderpornografiemisdrijf. Dertien personen bleken andere antecedenten te hebben voor het seksueel misbruiken van kinderen.¹² Onder deze laatste dertien waren er drie personen met twee antecedenten en een persoon met zeven antecedenten. Tot slot waren er bij vijf personen nog andere, niet nader gespecificeerde, antecedenten geregistreerd.

¹² Deze andere antecedenten zijn ontucht (<16 jaar) of verkrachting (< 12 jaar) van een minderjarige in Nederland of het kan gaan om bijvoorbeeld incest.

4. Werkwijzen

Als de informatie in de beschikbare bronnen nader wordt bekeken, kan onderscheid worden gemaakt in vier verschillende manieren waarop kindersekstoeristen te werk gaan. Er is de klassieke toerist, de emigrant, de 'zogenaamde weldoener' en de webcamkindersekstoerist. Zij hebben allemaal hun eigen werkwijze om in contact te komen met kinderen.

4.1 Toerist

De categorie toerist omvat wat we zien als de klassieke kindersekstoerist, de vakantieganger. Deze persoon reist naar een ander land met het doel daar een minderjarige seksueel te misbruiken of maakt van de situatie in het vakantieland gebruik om seksueel contact te hebben met een minderjarige. In beschikbare gegevens komt dit soort verdachten minder voor dan de kindersekstoeristen die sommige andere werkwijzen hanteren. Deze personen verblijven vaak maar voor korte tijd op het vakantieadres en zijn daardoor moeilijk te vangen voor opsporingsdiensten. De meeste kans maken de opsporingsdiensten als ze de daders op heterdaad kunnen betrappen of wanneer de daders Nederland weer binnenkomen en toevallig worden gecontroleerd op de luchthaven. Dit in tegenstelling tot personen die voor langere tijd in het pleegland wonen of aan een hulporganisatie zijn verbonden, zoals we verderop zullen zien.

NGO's krijgen ook relatief weinig informatie over dit soort daders. Een interessante vraag bij deze verdachten is hoe zij hun reis voorbereiden en hoe zij informatie krijgen over waar mogelijke slachtoffers te vinden zijn. Respondenten geven aan dat deze personen soms op de plaats van bestemming al snel benaderd worden door kinderen die zich aanbieden of door volwassenen die de kinderen aanbieden. Daders kunnen ook zelf op zoek gaan naar slachtoffers op plaatsen waar veel kinderen aanwezig zijn, zoals markten en stranden. In veel arme landen leven kinderen op straat en proberen souvenirs aan toeristen te verkopen, ook zij worden aangesproken door kindersekstoeristen. De daders kiezen mogelijk al voor vertrek landen uit waarvan zij weten dat er kinderprostitutie plaatsvindt, zodat zij niet lang hoeven te zoeken om een slachtoffer te vinden.

Door respondenten wordt ook aangegeven dat er via internet contact wordt gelegd met andere misbruikers en dat zij elkaar vertellen welke bestemming het beste gekozen kan worden. In een rechtszaak uit 2012 in de Verenigde Staten bleek dat de verdachte op een internetforum informatie uitwisselde over de mogelijkheden tot kindersekstoerisme in Roemenië (Department of Justice, 2012). Het komt ook voor dat via internet direct contact wordt gelegd met een slachtoffer of de aanbieder van een slachtoffer, zoals in een zaak in de Verenigde Staten aan het licht is gekomen. De verdachte in die zaak had voor vertrek met een Filipijnse moeder afgesproken dat hij tijdens zijn reis seksueel contact mocht hebben met haar minderjarige dochters (Department of Justice, 2009).

In de pleeglanden zijn ook andere personen aanwezig die kindersekstoeristen kunnen verwijzen naar plaatsen waar potentiële slachtoffers te vinden zijn. Door respondenten van NGO's wordt gewezen op tuktukchauffeurs, motortaxichauffeurs en medewerkers of eigenaren van hotels, guesthouses en bars. Naast het wijzen van daders op slachtoffers komt het ook voor dat hoteleigenaren of eigenaren van guesthouses een ruimte beschikbaar stellen voor het misbruik. In de politiestructuren zijn een aantal casussen gevonden waarin er mogelijk sprake was van het gebruik van een hotel of een bungalowpark voor het misbruik. Tot slot komt het voor dat een familielid een kind beschikbaar stelt voor het seksueel misbruik om zo geld te kunnen verdienen voor het gezin. In hoofdstuk 5 wordt dieper ingegaan op de faciliteerders die betrokken zijn bij kindersekstoerisme.

Stefan B. is eind 2012 door de rechtbank veroordeeld tot 20 maanden celstraf, waarvan acht voorwaardelijk, voor het bezit en invoeren van kinderpornografie vanuit Azië. De rechtbank achtte seksueel misbruik van minderjarigen niet bewezen. Het hoger beroep dient op 28 juni 2013. Bij een toevallige douanecontrole op Schiphol begin 2012 werden aanwijzingen gevonden voor kindersekstoerisme. In de bagage van de verdachte werden kinderartikelen aangetroffen en in zijn

paspoort stonden meerdere stempels van bekende kindersekstoerismelanden. Ook werd een zelfgemaakt woordenboekje aangetroffen waarin seksueel getinte woorden waren vertaald naar het Khmer. Bij nader onderzoek bleek dat de verdachte foto- en videomateriaal bij zich had van (deels) naakte kinderen en bleek de verdachte meerdere malen met een ander persoon gereisd te hebben naar landen als Cambodja, Thailand en Nepal. De verdachte heeft aangegeven arme gezinnen geld te geven om de kinderen naar school te laten gaan en heeft ontkend kinderen te hebben laten poseren voor de foto's.¹³

De toerist maakt gebruik van verschillende manieren om in contact te komen met kinderen. Enerzijds is er de toerist die naar plaatsen gaat waar kinderprostitutie in het openbaar plaatsvindt. Anderzijds zijn er ook toeristen die vanuit de drukke stad het binnenland in trekken en presentjes en geld geven aan de lokale bevolking om toegang te krijgen tot kinderen. Deze laatste manier van werken zien we ook terug in de volgende categorie: de emigrant.

4.2 Emigrant

Een emigrant is iemand die permanent naar een ander land is verhuisd, maar vaak nog wel de eigen nationaliteit heeft behouden. Een persoon die langere tijd in het buitenland verblijft, maar die toch ook nog een adres in Nederland heeft, is geen emigrant. Deze personen vallen voor dit onderzoek voor het gemak wel binnen deze categorie, omdat zij ook voor lange tijd in het buitenland verblijven en dezelfde werkwijzen hanteren om in contact te komen met kinderen.

Binnen deze categorie vallen verschillende soorten daders. Zo is er de gepensioneerde die verhuist naar een mooie bestemming en daar van de gelegenheid gebruik maakt om seksueel contact te hebben met een minderjarige. Er is de emigrant die zich mengt in de plaatselijke bevolking en zich daar als het ware inkoopt door families en kinderen geld of goederen te geven en hen daarmee ondersteunt in het levensonderhoud. Het seksueel misbruiken van de kinderen wordt dan soms genegeerd door de omgeving, omdat zij afhankelijk zijn geworden van het geld van de persoon. Ook zijn er voorbeelden van westerlingen die een lokale vrouw met kinderen trouwen of daar kinderen bij verwekken om vervolgens die kinderen te misbruiken (Save the Children, 2009). NGO's signaleren dat dit meer voorkomt in kleinere plattelandsdorpen. Het trouwen van een lokale vrouw is een eenvoudige manier om snel te integreren in een samenleving.

Terre des Hommes noemt daarnaast het inhuren en vervolgens misbruiken van huishoudelijke hulpen door westerlingen die in Cambodja wonen (Terre des Hommes, 2007). Ook zijn er de personen bekend die zich als leraar Engels verbinden aan een school of die tegen gereduceerde tarieven thuis Engelse les geven aan kinderen en vervolgens misbruik maken van die kinderen (Beddoe, 2006).

Daarnaast komt het voor dat daders afspraken maken met een familie over het trouwen van een dochter wanneer zij de legale leeftijd bereikt. Tot het zover is heeft de dader, met toestemming van de familie, toegang tot het slachtoffer (Beddoe, 2006). De werkwijze van het op een of andere manier integreren in de samenleving vertoont enige overeenkomsten met de volgende categorie: de zogenaamde weldoener. De daders die zich vestigen of voor een langere periode in het buitenland wonen, blijken namelijk ook vaak betrokken te zijn bij lokale hulpverleningsprojecten of scholen waarbij zij makkelijk in contact komen met kinderen uit de omgeving.

Een gedeelte van de kindersekstoeristen in deze categorie gaat in een land wonen waar het relatief eenvoudig is om kinderen te misbruiken. De andere soorten emigranten maken van de situatie ter plekke gebruik en zijn waarschijnlijk niet specifiek naar een land gegaan voor het misbruik.

Bas R. is als zeilleraar in 2004 in Nederland veroordeeld voor het seksueel misbruik van een kind dat hij les gaf. Na een voorwaardelijke gevangenisstraf is hij weer in opspraak gekomen omdat hij zijn voorwaarden zou hebben geschonden door toch weer contact te hebben met kinderen. Hij is vervolgens

¹³ <http://www.ecpat.nl/p/1/2605/een-jaar-cel-voor-invoer-kinderporno-uit-cambodja> en <http://www.omroepbrabant.nl/?news/1845781323/Eis+twee+jaar+cel+voor+Eindhovenaar+Stefan+B.+voor+kinderporno+en+misbruik.aspx>

naar Cambodja verhuisd en heeft daar kort gewerkt bij een weeshuis, waar hij is ontslagen vanwege ongewenst gedrag. Later richtte hij een eigen onofficieel weeshuis op. Bas R. is in 2012 voor de rechter verschenen in Cambodja op verdenking van ontucht. Hij zou de weeskinderen die hij opving hebben misbruikt. Meerdere slachtoffers hebben tijdens de rechtszaak hun verklaring ingetrokken. Vanwege gebrek aan bewijs is Bas R. vrijgesproken.¹⁴

De casus Arthur P. is een andere die theoretisch binnen deze categorie zou kunnen vallen. Opgemerkt moet worden dat Arthur P. nergens voor veroordeeld is. Arthur P. verblijft voor langere perioden in Ghana, maar woont daar niet permanent. Hij is daar, vanwege het geld dat hij investeert in de samenleving, gekroond tot koning van de regio Somey. Arthur P. wordt in Ghana beschuldigd door een inmiddels zeventienjarig meisje van veelvuldig seksueel misbruik in het verleden. Zij beweert dat hij ook een ander meisje heeft misbruikt. Arthur P. geeft aan dat de beschuldigingen vals zijn en dat hij zich nooit vergrepen heeft aan kinderen. Wel geeft hij toe het schoolgeld te betalen van het meisje dat hem beschuldigt. Arthur P. heeft veel invloed in de betreffende regio in Ghana en een veroordeling voor seksueel misbruik, mochten de beschuldigingen waar blijken te zijn, lijkt ver weg.¹⁵

De emigrant is een kindersekstoerist die doorgaans veel tijd en soms ook geld investeert in de samenleving waarin hij is gaan wonen. Er is sprake van grooming van kinderen en hun de omgeving. De kindersekstoerist geeft presentjes, goederen en geld aan gezinnen in zijn omgeving en bouwt zo een afhankelijkheids- en vertrouwensrelatie met hen op. Er wordt dan weinig kwaads gezien in zijn interesse in kinderen, want hij zorgt tenslotte voor ze. Hij kan ze gemakkelijk meenemen naar zijn huis. Soms wonen de kinderen zelfs bij hem in. Een bijkomend voordeel van het groomingsproces voor de emigrant is, dat de gezinnen zo afhankelijk zijn geworden van zijn investeringen dat er vaak geen aangifte wordt gedaan van seksueel misbruik (Beddoe, 2006). De emigrant wordt soms zelfs in bescherming genomen door de gezinnen waar zijn slachtoffers uit komen. Wanneer het wel tot een rechtszaak komt, dan worden slachtoffers en getuigen omgekocht. De verklaringen worden dan ingetrokken en daarmee is het grootste gedeelte van het bewijs verdwenen.

4.3 Zogenaamde weldoener

Weldoeners helpen uit goede bedoelingen de medemens. De zogenaamde weldoener waar het hier over gaat, gebruikt de hulpverlening om kinderen te kunnen misbruiken. Er zijn uit open bronnen en politiegegevens meerdere gevallen bekend van Nederlandse personen die in armere landen kindertehuizen of scholen hebben opgericht en daarmee de kinderen helpen die anders misschien geen onderdak, eten of onderwijs zouden hebben. Tegelijkertijd worden de kinderen onder hun hoede seksueel misbruikt. Ook ECPAT UK herkent deze verschijningsvorm (Beddoe, 2006). Er lijken steeds meer van dit soort berichten in de media op te duiken en NGO's geven ook aan dit steeds meer te zien. Een recente zaak is die van Jan V.

Jan V. is in 2012 aangehouden op Bali (Indonesië) op beschuldiging van het seksueel misbruiken van vier minderjarige meisjes en door een rechter aldaar veroordeeld tot drie jaar gevangenisstraf. De verdachte is afkomstig uit Nederland en was bestuurslid van een stichting die zich inzet voor kinderen in Indonesië, onder andere door het beheren van een weeshuis en door het uitdelen van schoolspullen aan de lokale bevolking. Hij was op het moment dat hij werd opgepakt voor de stichting aanwezig op Bali. Frappant aan de veroordeling van Jan V. is dat kort voor het proces alle vier de slachtoffers en de vier getuigen zich teruggetrokken hebben. Zodoende leek er te weinig bewijs te zijn om de verdachte te veroordelen. De verdachte is toch door de rechter in Indonesië veroordeeld. Door respondenten wordt gespeculeerd dat dit heeft plaatsgevonden onder internationale druk en de aandacht die is gegeven aan deze zaak. Ook

¹⁴ <http://www.ad.nl/ad.nl/1013/Buitenland/article/detail/3308454/2012/08/30/Bas-R-vrijgesproken-van-misbruik-kinderen.dhtml> en http://www.terredeshommes.nl/nieuws/item?news_id=454

¹⁵ <http://www.nu.nl/binnenland/2858738/ghana-zoekt-nederlander-ontucht.html> en <http://www.revu.nl/nieuws/de-val-van-koning-arthur/>

vanuit Nederland wilde de politie deze zaak draaien, maar Indonesië wilde de verdachte liever zelf veroordelen.¹⁶

Een ander voorbeeld is de zaak rond Henk M., hij richtte een weeshuis op in Kathmandu in Nepal in 2003. Hij kon dit doen ondanks een eerdere veroordeling voor verkrachting van een kind in 1994 in Spanje. Nederland was destijds op de hoogte van de veroordeling. Henk M. zou zich aan alle 48 kinderen onder zijn hoede hebben vergrepen (van Breda, 2007).

Jan V. en Henk M. zijn niet de enige voorbeelden van de zogenaamde weldoeners die veroordeeld zijn voor het seksueel misbruiken van kinderen. Bij veel van de kinderseksuïsmezaken die bekend zijn, zijn kleine hulpverleningsorganisaties betrokken. Soms zijn de misbruikers enkel werkzaam geweest voor een organisatie, maar ook komt het voor dat een stichting is opgericht om gemakkelijk in contact te komen met kwetsbare kinderen. Zo is er in 2012 een zaak geweest in Bangladesh, in 2011 in India en in 2009 in Nepal waar dat het geval is geweest.¹⁷

4.3.1 De stichting

Het opzetten van een stichting is in Nederland vrij eenvoudig en vindt plaats bij de notaris. Het enige wat daarvoor nodig is zijn een naam, een doel voor de stichting, een werkwijze voor benoeming en ontslag van bestuursleden en een vestigingsplaats. Het is vaak niet nodig om een verklaring omtrent gedrag (VOG) te overhandigen, zodat er geen antecedentencontrole hoeft plaats te vinden. Een verklaring omtrent gedrag is wel nodig wil een stichting zich registreren voor een CBF-keur. De instantie achter dit keurmerk ziet erop toe dat er geen oneigenlijk gebruik van de fondsen plaatsvindt. Een stichting wordt in Nederland ingeschreven bij de Kamer van Koophandel en is een rechtspersoon die aan weinig regels is gebonden.

Rechtspersonen in de vorm van een stichting kunnen, zoals we in de casussen zagen, gebruikt worden om weeshuizen of scholen in het buitenland op te richten en te onderhouden. Wanneer een stichting buiten Nederland is opgericht, is er vanuit Nederland geen zicht op de bestuursleden en werkzaamheden van een stichting. Als een stichting is opgericht in een pleegland, heeft dat land vaak ook geen zicht op de activiteiten van die stichting. De samenleving en overheid daar zijn allang blij dat er iemand bereid is om geld te investeren en kinderen onderdak te bieden. De overheid heeft dan weinig behoefte om de stichting te controleren.

Een interessante zaak die qua pleegland flink afwijkt en waarvan de werkwijze niet helemaal past binnen de categorie emigrant of weldoener, is een Britse zaak uit het jaar 2000. Deze zaak verdient hier wel enige aandacht, omdat het ook gaat om het gebruik van een rechtspersoon om in contact te komen met kinderen. Het gaat hier alleen niet om een stichting, maar om een commercieel bedrijf.

Een Brit heeft in de negentigerjaren samen met zijn vrouw een camping opgericht in Frankrijk, gericht op gezinnen. Hij bood zich tijdens het verblijf van die gezinnen aan als activiteitenbegeleider en oppas. Volgens ECPAT UK screende hij de gezinnen die hij wel en niet op de camping wilde hebben. Gezinnen met jonge dochters hadden zijn voorkeur. In 2000 is hij in Groot-Brittannië veroordeeld voor het seksueel misbruiken van zes meisjes die op zijn camping verbleven (Beddoe, 2006). De werkwijze van deze Brit lijkt wel enigszins op die van de weldoener. Hij heeft een bedrijf opgericht met het doel kinderen te kunnen misbruiken. Dat bleek uit de manier waarop hij gezinnen selecteerde die op zijn camping mochten verblijven. Hij heeft voor zijn bedrijf alleen niet een land gekozen waar kinderen extra kwetsbaar zijn door de armoede waarin zij leven of hun positie in de samenleving. Hij heeft het bedrijf in een westers land opgericht waar kinderen minder kwetsbaar horen te zijn.

Het opzetten van een rechtspersoon om in contact te kunnen komen met kinderen kan dus in principe overal. Tot nu toe is er weinig zicht op deze werkwijze en er lijkt ook maar weinig controle plaats te vinden

¹⁶ <http://www.ad.nl/ad/nl/1012/Nederland/article/detail/3374504/2013/01/09/Verklaringen-tegen-pedoverdachte-ingetrokken.dhtml> en <http://www.ecpat.nl/p/1/2707/nederlander-veroordeeld-voor-kindermisbruik-op-bali>

¹⁷ <http://www.ecpat.nl/p/1/142/mo45-mc56/veroordelingen>

op de handelswijze van stichtingen. Het gaat bij deze werkwijze blijkbaar ook niet alleen om stichtingen, want andere rechtsvormen kunnen ook voor het misbruik worden opgericht.

4.4 Webcamkindersekstoerist

Deze categorie wijkt af van de andere categorieën. Personen die op deze manier te werk gaan, gaan niet fysiek een landsgrens over. Deze personen blijven in eigen land achter hun computer, maar betreden wel het internet om kindermisbruik in een ander land te registreren. Vanachter de computer wordt opdracht gegeven tot seksueel misbruik van kinderen. Daar wordt door de opdrachtgever voor betaald en die kan live meekijken naar het misbruik. Dit is geen *hands on* delict, want de dader neemt niet fysiek deel aan het misbruik. Hij is wel opdrachtgever en toeschouwer. Deze persoon neemt dus wel degelijk deel aan het misbruik, zij het op afstand. Uit casussen die bekend zijn, blijkt dat geld via een internetbetalingssysteem of money transfers wordt overgemaakt naar Filipijnse vrouwen. Zij voeren de opdrachten vervolgens uit met hun eigen kinderen of zij gebruiken andere jonge kinderen. Uit informatie van een NGO blijkt dat er in de Filipijnse regio Cebu meerdere gezinnen zijn die hun kinderen via de webcam aanbieden. Het misbruik blijkt vooral in het eigen huis van de slachtoffers plaats te vinden.

Er zijn een aantal manieren bekend waarop Nederlanders in contact kunnen komen met slachtoffers of hun aanbieders. Ten eerste blijkt het voor te komen dat ouders of andere volwassenen in de Filipijnen zich aanbieden via een datingsite. Als er eenmaal contact is gelegd met een potentiële klant, worden de kinderen aangeboden voor seks. Daarnaast wordt er gebruik gemaakt van de reguliere chatsites waarop de volwassenen contact maken of waarop direct contact wordt gelegd met de kinderen. Betaling geschiedt bijvoorbeeld via een money transfer en op het moment van de transfer wacht een Filipijnse volwassene het geld op. Wanneer het geld is ontvangen wordt een link naar de live beelden doorgestuurd naar de opdrachtgever in Nederland. Deze kan dan zijn wensen aangeven en die worden aan de andere kant van de wereld uitgevoerd.

Van Robert M., de hoofdverdachte van de Amsterdamse zedenzaak, is bekend geworden dat hij ook op deze manier te werk is gegaan. Robert M. is in april 2013 in hoger beroep veroordeeld tot negentien jaar gevangenisstraf en TBS voor het seksueel misbruik van 67 jonge kinderen. In het opsporingsonderzoek naar Robert M. zijn betalingen via Paypal naar de Filipijnen gevonden en tevens stonden op zijn computer namen van vrouwelijke chatpartners uit de Filipijnen. Op zijn computer werden 45 kinderpornografische filmpjes gevonden van misbruik van Filipijnse kinderen van drie tot zes jaar. Die filmpjes waren via zijn webcam opgenomen. Wanneer hij de kinderen die hij via de webcam zag te oud vond, vroeg hij om jongere kinderen. Ook een andere betrokkene in de Amsterdamse zedenzaak is in bezit geweest van kinderpornografische webcamfilmpjes uit de Filipijnen (NOS, 2012).

Vooralsnog lijkt deze werkwijze alleen voor te komen in de Filipijnen. Er zijn geen aanwijzingen dat dit ook elders op deze schaal gebeurt. Al lijkt het onwaarschijnlijk dat de Filipijnen het enige land is waar dit voorkomt.

Volgens een respondent is een aantal redenen te bedenken waarom dit in ieder geval in de Filipijnen voorkomt. Een van de redenen is dat er door vrijwel iedereen op de Filipijnen Engels wordt gesproken, wat de communicatie tussen de opdrachtgever en aanbieder eenvoudiger maakt. Daarnaast is de ICT sector goed ontwikkeld in de Filipijnen en heeft nagenoeg iedereen internettoegang, ook in de armste wijken. Tot slot is de prostitutie-industrie in de Filipijnen redelijk groot. Seksuele uitbuiting lijkt daardoor meer voor te komen en wordt misschien minder als negatief ervaren. Ouders die hun kinderen op deze manier (laten) misbruiken zien hier dan niet de negatieve consequenties van in voor hun kinderen. Of deze redenen alleen voor de Filipijnen gelden, is maar de vraag. Het zou wel nuttig zijn te weten of deze vorm van kindersekstoerisme ook elders voorkomt en in hoeverre Nederlanders zich hieraan schuldig maken.

De opsporing van deze vorm van misbruik is lastig. De geldstroom is lastig te traceren omdat deze veelal anoniem plaatsvindt. Er moet tastbaar bewijs aangetroffen worden op de computer, nadat het feit heeft plaatsgevonden. De livestreambeelden worden volgens respondenten vaak niet opgeslagen op de

computer van de opdrachtgever, soms worden er wel screenshots gemaakt. Het is echter niet altijd duidelijk dat de screenshots afkomstig zijn van deze specifieke vorm van misbruik. Als er wel aanwijzingen zoals screenshots of films worden aangetroffen op een computer kan er, afhankelijk van wat op de beelden te zien is, meestal voor verschillende feiten worden vervolgd. Ten eerste is er altijd sprake een kinderpornodelict zodra er een seksuele gedraging te zien is en de beelden worden vastgelegd. Afhankelijk van de zaak heb je het dan over (medeplegen/medeplichtigheid/uitlokken) vervaardigen, invoer, uitvoer, aanbieden, verwerven, bezit, etc. Als het kind lichamelijk misbruikt wordt voor de camera kan het, afhankelijk van de zaak, (medeplegen/medeplichtigheid/uitlokken) verkrachting, ontucht, aanranding, misbruik eigen kind/kind aan je toezicht toevertrouwd of mensenhandel (als er voordeel uit getrokken wordt) zijn.¹⁸

4.5 Relatie met andere misdrijven

Het maken van kinderpornografische afbeeldingen hangt sterk samen met kindersekstoerisme. Kindersekstoeristen maken regelmatig foto- of filmopnames van hun slachtoffers om een herinnering te hebben aan het misbruik. De organisatie Childwise beweert in een rapport uit 2009 dat 50 procent van de ondervraagde slachtoffers in Cambodja heeft aangegeven dat de misbruiker opnames heeft gemaakt (Thomas & Mathews, 2009). Verdachten van kindersekstoerisme worden doorgaans veroordeeld voor kinderpornografiemisdrijven. Zij worden minder vaak veroordeeld voor het ontucht dat ze hebben gepleegd in het buitenland. Casussen zoals toerist Stefan B. laten zien dat verdachten het foto- en filmmateriaal mee naar huis nemen en dat soms zelfs in hun bezit hebben tijdens hun reis. Het fysiek meesmokkelen van het materiaal lijkt wel minder te zijn geworden met de opkomst van virtuele opslagruimtes. De kans om een kindersekstoerist te betrappen tijdens een controle op een luchthaven is hiermee kleiner geworden.

ECPAT UK vindt dat de Britse politie zich teveel richt op het bezit van kinderpornografie en zich te weinig richt op de bescherming van kinderen die in het buitenland misbruikt worden voor de productie van het materiaal (Beddoe, 2006). Wat zij mogelijk probeert te zeggen is dat kindersekstoerisme als zodanig aangepakt zou moeten worden en men zich niet primair moet richten op het resultaat ervan, namelijk kinderpornografie.

Niet alleen kinderpornografiemisdrijven hangen samen met het fenomeen kindersekstoerisme. Het is aannemelijk, ook als gekeken wordt naar de informatie over antecedenten uit politiesystemen, dat zedenmisdrijven gepleegd door kindersekstoeristen niet alleen in het buitenland plaatsvinden. Zo zagen we in de casus Bas R. dat hij eerder veroordeeld is voor ontucht in Nederland en dat hij daarna naar het buitenland is vertrokken, waar hij mogelijk kinderen heeft misbruikt. Ook uit politiegegevens blijkt dat mogelijke kindersekstoeristen voor andere zedenmisdrijven zijn veroordeeld, zoals we zagen in paragraaf 3.2. Preferentiële kindersekstoeristen hebben nu eenmaal een seksuele voorkeur voor minderjarigen en dat beperkt zich niet speciaal tot minderjarigen in het buitenland.

Kindersekstoerisme wordt ook in verband gebracht met mensenhandel en –smokkel (Fredette, 2009; Vogelvang, van den Braak, Meuwese, Wolthuis, 2002). Kinderen worden verhandeld of naar een ander land gesmokkeld en daar verhandeld voor commerciële seksuele uitbuiting. Wanneer er voordeel wordt getrokken uit het seksueel misbruik van kinderen, is dat strafbaar volgens artikel 273f van het Wetboek van Strafrecht.¹⁹

¹⁸ Informatie van Officier van Justitie Michelle Spoormaker en zie Bijlage 1 voor de wetsartikelen van deze misdrijven.

¹⁹ Zie bijlage 1 voor het wetsartikel.

5. Faciliteerders

Uit de verschillende werkwijzen blijkt dat er ook andere partijen dan de dader betrokken zijn bij kindersekstoerisme. Deze partijen faciliteren het seksuele misbruik op diverse manieren.

5.1 Faciliterende partijen

Bekende faciliteerders zijn verschillende lokale dienstverleners, zoals tuktukchauffeurs en motortaxichauffeurs. Zij wijzen toeristen op plaatsen waar kinderen geprostitueerd worden en bieden aan hen daarheen te brengen. Klanten kunnen echter ook op eigen gelegenheid naar een bordeel gaan waar kinderen worden uitgebuit, als ze maar weten waar ze moeten zijn (Thomas & Mathews, 2006).

Beautysalons, massagesalons en kapperszaken in Thailand worden in een rapport van Save the Children (2009) genoemd als dekmantel voor bordelen waar kinderen misbruikt worden.

Medewerkers of eigenaren van hotels, hostels, bars en restaurants kunnen ook meewerken aan het misbruik. Enerzijds door hun gasten te verwijzen naar kinderen en anderzijds door faciliteiten te bieden voor het misbruik, zoals kamers of andere ruimtes. Een onderzoek van Childwise onder slachtoffers van kindersekstoeristen in Cambodja laat zien dat het grootste deel aangeeft dat ze meegenomen werden naar een guesthouse of hotel (Thomas & Mathews, 2006).

Er zijn enkele casussen waarbij gedacht wordt aan betrokkenheid van Nederlandse ondernemers (hoteleigenaar, eigenaar vakantiepark) die ter plekke faciliteren, dit zijn echter voornamelijk speculaties. Over de rol van Nederlandse faciliteerders is maar weinig bekend.

Anderen die een faciliterende rol spelen zijn diegenen die de kinderen aanbieden voor seks. In sommige gevallen zijn dit pooiers die de kinderen seksueel uitbuiten. In een onderzoek van twee NGO's uit 2003 naar kindersekstoerisme in Gambia wordt aangegeven dat hotelmedewerkers of beveiligers soms ook tegen betaling kinderen leveren aan hotelgasten (The Child Protection Alliance & Terre des Hommes, 2003). Het komt ook regelmatig voor dat families hun eigen kinderen verkopen of aanbieden voor seks om geld te verdienen voor het levensonderhoud van de familie. Ook komt het voor dat kinderen zichzelf aanbieden aan toeristen.

Werknemers en eigenaren van hulpverleningsorganisaties maken zich soms ook schuldig aan het seksueel misbruiken van kinderen. Kleine hulpverleningsorganisaties die weeshuizen of scholen beheren in pleeglanden, controleren hun personeel niet altijd voldoende. Gerenommeerde NGO's screenen hun personeel doorgaans wel goed en hebben gedragscodes waaraan het personeel zich moet houden. Op die gedragscodes vindt ook controle plaats. Kleinere NGO's hebben die screening en controle vaak niet. Kindermisbruikers kunnen op deze manier eenvoudig gaan werken bij lokale weeshuizen of scholen en hebben op die manier toegang tot kinderen.

Corruptie en omkoping houden kindersekstoerisme in stand. Zo zijn er in pleeglanden politieambtenaren die weinig geld verdienen en die zich laten betalen door een verdachte om vervolging te voorkomen. Ook wordt gedacht dat rechters en officieren in de pleeglanden zich weleens laten omkopen. Ook slachtoffers en getuigen kunnen geld aannemen en vervolgens hun verklaring intrekken. Omkoping zorgt ervoor dat verdachten niet worden veroordeeld en gewoon door kunnen gaan met het misbruik. De mogelijkheid tot omkoping geeft daarnaast het signaal af dat de bescherming van kinderen en het aanpakken van seksueel misbruik van kinderen niet belangrijk is, geld is tenslotte belangrijker. Hierdoor blijft kindersekstoerisme bestaan.

5.2 Georganiseerde reizen

In Nederland zijn geen voorbeelden bekend van georganiseerde kinderseksuereizen. Respondenten verwachten ook niet dat dit soort reizen veelvuldig vanuit Nederland wordt georganiseerd. Uit het buitenland zijn wel enkele voorbeelden bekend. In 2009 is een Japanse man in Japan aangehouden voor het organiseren van reizen voor Japanse toeristen naar Cambodja. De verdachte zou een website hebben gehad waarop de toeristen voor vertrek kinderen konden uitzoeken (UNODC, 2013). In Nieuw-Zeeland is in 2011 een man veroordeeld voor het organiseren van reizen voor kinderseksuereisten in Thailand. Hij adverteerde zijn reizen op het internet (UNODC, 2013; The New Zealand Herald, 2010). In de Verenigde Staten is in 2011 een bedrijf dat visreizen organiseerde naar de Amazone in Brazilië in verband gebracht met het organiseren van kinderseksuereizen (Meier, 2011). Georganiseerde reizen die zijn gericht op kinderseksuereizen vinden dus wel plaats, maar voor zover we weten niet op grote schaal en waarschijnlijk niet in Nederland.

5.3 Georganiseerde criminaliteit

In hoeverre en nu sprake is van georganiseerde criminaliteit bij kinderseksuereizen, is lastig te bepalen. Het domein georganiseerde criminaliteit bevat: criminele verschijnselen die tot stand komen in de structurele samenwerking tussen personen, die worden gepleegd met het oog op het gezamenlijk behalen van financieel of materieel gewin (Dienst IPOL, 2008 p.15). Om kinderseksuereizen als georganiseerde criminaliteit te kunnen kwalificeren, moet er dus sprake zijn van een structurele samenwerking en moet er door de daders geld of goederen verdiend worden met het kinderseksuereizen.

Kinderseksuereizen gaat voor de misbruikers primair om seksueel contact en niet zozeer om geld of materieel gewin. Vaak worden er wel kinderpornografische afbeeldingen gemaakt van het misbruik, dat kan als materieel gewin worden gezien. Dat is zeker het geval als er sprake is van ruilhandel met de afbeeldingen of films (Moerenhout, 2012). Het is denkbaar dat andere partijen zich wel voor het geld inlaten met kinderseksuereizen, er valt namelijk als faciliteerder geld te verdienen met kinderprostitutie en kinderhandel (Vogelvang, van den Braak, Meuwese, Wolthuis, 2002). Handelaren, smokkelaars en uitbuiters (pooiers, familieleden) zijn voorbeelden van partijen die geld verdienen aan het seksueel misbruik van kinderen.

Met webcamkinderseksuereizen wordt geld verdiend door diegenen die de kinderen (laten) misbruiken. Hier is dus wel sprake van financieel gewin en het kan zelfs aangeduid worden als commerciële productie van kinderpornografie (Moerenhout, 2012). Of er bij webcamkinderseksuereizen ook sprake is van structurele samenwerking tussen personen, is niet duidelijk geworden uit de beschikbare data. Er zijn te weinig casussen bekend om een duidelijker beeld te kunnen schetsen van het fenomeen.

Er zijn zaken, weliswaar niet in Nederland, bekend waarbij sprake is van georganiseerde reizen en waarbij dus geld wordt verdiend aan het misbruik (UNODC, 2013; The New Zealand Herald, 2010; Meier, 2011). Ook is er bij kinderseksuereizen sprake van faciliteerders die structureel bezig zijn met het leggen van contact tussen daders en slachtoffer of die op een andere manier meewerken aan het misbruik. Deze personen zouden theoretisch gezien wel binnen de definitie van georganiseerde criminaliteit kunnen vallen, mits er ook sprake is van samenwerking.

Wanneer er sprake is van een stichting die is opgericht om kinderen te kunnen misbruiken en meerdere personen binnen die stichting daarvan op de hoogte zijn, is dit mogelijk een vorm van georganiseerde criminaliteit. Er wordt structureel samengewerkt om het misbruik mogelijk te maken en het te financieren. De intentie van het oprichten van een stichting is waarschijnlijk wel lastig te bewijzen. Ook is dan de vraag op welke manier er sprake is van financieel of materieel gewin.

Een ander signaal over de georganiseerdheid van kinderseksuereizen komt van Save the Children. Die organisatie meldt in een rapport uit 2009 dat de Thaise en Russische georganiseerde criminaliteit zich

heeft gemengd in de seksuele uitbuiting van kinderen in Pattaya (Thailand). In het rapport geven zij geen verdere informatie die de bewering ondersteunt (Save the Children, 2009).

Om te kunnen bepalen of er sprake is van Nederlandse deelname aan georganiseerde criminaliteit in het kinderseksuisme, is meer informatie nodig dan we op dit moment tot onze beschikking hebben.

6. Conclusie en aanbevelingen

Tijdens het beschrijven van het fenomeen is duidelijk geworden dat we veel nog niet weten over de aard en vooral de omvang van kinderseksstoerisme. Toch zijn er ook facetten waar wat meer zicht op is. Zo is er bekend in welke landen kinderseksstoerisme in ieder geval voorkomt, maar het is ook duidelijk geworden dat het overal ter wereld kan plaatsvinden, ook in westerse landen. Er zijn wel een aantal verklaringen te geven waarom sommige landen of regio's meer te maken lijken te hebben met kinderseksstoerisme. Die verklaringen zijn vooral te vinden in de armoede, de grootte van de seks- en toerisme-industrie en het gemak waarmee vrouwen en meisjes ingezet worden in de prostitutie. Verder heeft het fenomeen vaak geen prioriteit voor overheden in de pleeglanden. Het hieruit voortvloeiende gebrek aan handhaving en opsporing is een factor die kinderseksstoerisme in standhoudt.

Er kan onderscheid gemaakt worden in de motieven die kinderseksstoeristen hebben voor het misbruiken van kinderen. Preferentiële kinderseksstoeristen hebben een seksuele voorkeur voor kinderen en gaan daar ook actief naar op zoek. Situationele kinderseksstoeristen maken meer van de gelegenheid ter plekke gebruik. Zij zijn niet specifiek geïnteresseerd in seksueel contact met kinderen, maar mocht de kans zich voordoen dan maken ze er mogelijk gebruik van.

Naast de motieven die daders hebben, kan ook iets gezegd worden over de verschillende werkwijzen die daders hanteren. Sommige daders bereiden hun misdrijven beter voor dan anderen. Emigranten en de zogenaamde weldoeners investeren veel energie in de voorbereiding van het misbruik door zelf de gelegenheid te creëren om met kinderen in contact te komen. De toeristen lijken juist eerder ter plekke te bekijken waar zij slachtoffers kunnen vinden, al lijkt er soms wel wat voorwerk te zijn verricht op internet. Webcamkinderseksstoeristen hebben weer een compleet andere werkwijze. Zij blijven in eigen land, achter de eigen computer en geven opdracht tot misbruik, wat uitgevoerd wordt terwijl zij live meekijken.

Andere betrokkenen bij de uitvoering van kinderseksstoerisme zijn vaak lokale faciliteerders die op de een of andere manier geld verdienen aan het misbruik. Op Nederlandse faciliteerders is voorsnog geen zicht. Voorsnog is ook niet bekend of er vanuit Nederland georganiseerde reizen voor kinderseksstoeristen worden geregeld, in het buitenland zijn wel voorbeelden bekend. Om vast te kunnen stellen of er sprake is van Nederlandse georganiseerde criminaliteit binnen het kinderseksstoerisme, hebben we meer informatie nodig dan er nu beschikbaar is.

Omdat er weinig concrete informatie beschikbaar is, is er veel dat we niet weten over het fenomeen kinderseksstoerisme. Voor de politie is het een relatief nieuwe prioriteit, wat betekent dat de informatiepositie op dit moment opgebouwd wordt. Hoe meer informatie de politie tot haar beschikking heeft, hoe beter zij kan bepalen waar de opsporing op gericht moet worden. Om meer kennis over het fenomeen te vergaren, zijn er een aantal acties dat ondernomen kan worden.

De Nederlandse politie is voor hun informatie voor een groot deel afhankelijk van meldingen van partners en burgers. Ten eerste is het van belang de kwantiteit en vooral de kwaliteit van meldingen te vergroten. Een melding moet genoeg goede informatie bevatten om een onderzoek te kunnen starten. Welke informatie er nu precies nodig is in een melding, moet goed duidelijk gemaakt worden aan de meldende instanties en burgers. Ook de terugkoppeling van de acties die al dan niet zijn ondernomen na een melding blijkt belangrijk te zijn. Meldende instanties weten nu vaak niet of er ook iets met hun informatie is gedaan. Een goede communicatie kan leiden tot een betere samenwerkingen en een verhoging van de kwaliteit van de meldingen.

Over daders en andere partijen die betrokken zijn bij kinderseksstoerisme weten we ook nog te weinig. Het moet mogelijk zijn om te achterhalen hoeveel Nederlanders er in welke landen gedetineerd zijn voor het seksueel misbruiken van kinderen. Daarnaast is het belangrijk om meer te weten te komen over de

andere Nederlands betrokkenen bij de uitvoering van kinderseksuïerisme. De manier om hier meer over te weten te komen ligt in het verbeteren van contacten met NGO's, lokale hulpverleningsprojecten en de buitenlandse opsporingdiensten die werkzaam zijn in de pleeglanden. De meeste en misschien belangrijkste informatie over kinderseksuïerisme is toch in het buitenland te vinden.

Als het gaat over samenwerking met andere landen en met buitenlandse opsporingsinstanties moet wel rekening gehouden worden met een eventuele andere manier van werken daar, andere wetten en regels en met mogelijke corruptie. Vanuit Nederland is niet altijd goed in te schatten met welke instantie of persoon in de betreffende landen wel en niet gewerkt kan worden in een verband met corruptie. Daarover kunnen NGO's de politie misschien informeren, want zij hebben vaak al partners in de pleeglanden. Met sommige landen heeft Nederland daarnaast geen rechtshulpverdragen gesloten en dat maakt de samenwerking nog complexer. Andere landen moeten ook wel bereid zijn hun informatie te delen met Nederland. Internationale samenwerking is van groot belang op dit thema en de betrekkingen zullen beter moeten worden.

Ook het betrekken van Nederlanders die in het buitenland wonen, is een optie die overwogen kan worden. Het creëren van bewustwording onder Nederlandse emigranten en expats kan bijdragen aan een sterkere informatiepositie. Nederlanders die in het buitenland wonen, weten beter wat daar speelt omdat ze dichterbij de bron van de informatie zitten. Misschien zijn ze te bewegen om die informatie met de politie te delen. De politie kan dan mogelijk weer actie ondernemen naar aanleiding van die informatie.

Een van de facetten van kinderseksuïerisme waar we ook meer over zouden moeten weten zijn de ontmoetingsplaatsen: op welke manier en waar wisselen kinderseksuïeristen informatie uit? Gebeurt dit net als bij kinderpornoproducenten en -verspreiders veelal online of zijn er ook fysieke ontmoetingsplaatsen in Nederland of in de pleeglanden? Deze vragen zouden met de inzet van verschillende politieonderdelen beantwoordt kunnen worden. Ook netwerkanalyse kan hier aan bijdragen. Wanneer onderzoek wordt gedaan naar een kinderseksuïerist (of zelfs een kinderpornoproducent) is het raadzaam na te gaan met wie diegene online en offline contact heeft en of die contacten dezelfde seksuele interesses hebben. Door beter te kijken naar netwerken rondom verdachten, kunnen aanknopingspunten ontdekt worden die kunnen bijdragen aan de opsporing en aanpak kinderseksuïerisme vanuit Nederland.

Over de rol die kleine non-profitorganisaties spelen bij het seksueel misbruik van kinderen, is ook nog veel onbekend. Interessant zou zijn te weten welke Nederlandse stichtingen bestuursleden hebben met zedenantecedenten, zeker als een stichting gericht is op het helpen van kinderen in andere landen. Informatie over bestuursleden van stichtingen zou afgezet kunnen worden tegen antecedenteninformatie die bij de politie bekend is.

Verandering van wet- en regelgeving kan meer drempels opwerpen om het misbruik van stichtingen tegen te gaan. Een voorbeeld is de verplichting van een Verklaring Omtrent Gedrag voor bestuursleden en werknemers van een stichting die gericht is op kinderen. Daarnaast is beter toezicht gewenst op de besteding van fondsen. Bij particulieren, bedrijven en misschien zelfs bij overheden wordt door een stichting geld ingezameld om de hulporganisatie te kunnen laten voortbestaan en om de kinderen te kunnen helpen. Het geld zorgt er echter ook voor dat het kindermisbruik kan blijven plaatsvinden en dit is waarschijnlijk niet het doel geweest van de geldschietters.

FEC (2004) onderzocht samen met partners de mogelijkheden en gelegenheden die non-profitorganisaties bieden voor het financieren van terrorisme. Een zelfde soort onderzoek zou gedaan kunnen worden naar het gebruik van rechtsvormen voor kinderseksuïerisme.

Omdat het moreel nog verwerpelijker lijkt om de hulpverlening te gebruiken voor het seksueel misbruik van kinderen, kan er gekeken worden of er aan deze werkwijze nog andere strafbare feiten zijn te koppelen om een zwaardere straf op te kunnen leggen. Of er bij misbruik van stichtingen ook sprake is van een strafbaar feit naast het zedenmisdrif in de vorm van bijvoorbeeld misleiding, fraude of oplichting, zou nader uitgezocht moeten worden. In eerste instantie zien Officieren van Justitie aan wie deze vraag is voorgelegd, alleen oplichting wanneer er sprake is van wederrechtelijk verkregen voordeel. Dat voordeel wordt vooralsnog als financieel voordeel gezien en lijkt dus niet van toepassing. Een officier benoemt wel

uitbuiting als aanvullend strafbaar feit²⁰, als aangetoond kan worden dat de verdachte voornemens was kinderen te misbruiken bij het oprichten van een rechtspersoon en het aannemen van geld daarvoor.

Webcamkindersekstoerisme is een nieuwe werkwijze binnen het fenomeen kinderekstoerisme. Om meer te weten te komen over de daders en slachtoffers van deze werkwijze, zou onderzoek gedaan kunnen worden naar de geldstromen. Wanneer we meer willen weten over de omvang van deze werkwijze, kan uitgezocht worden in hoeverre er bij inbeslagneming ook screenshots of films worden aangetroffen die van de webcambeelden zijn gemaakt. Wanneer er meer inzicht in deze tak van het fenomeen komt, kan ook beter ingeschat worden of en welke acties ondernomen kunnen worden om het aan te pakken.

Het grootste gedeelte van de aanbevelingen in deze rapportage ligt in de informatiesfeer. De informatie die binnenkomt als melding moet kwalitatief beter worden, vervolgens verdient de veredeling ook extra aandacht in de vorm van bijvoorbeeld netwerkanalyse. Er zijn een aantal ingangen genoemd waar de politie zijn opsporing op zou kunnen richten. Het is belangrijk de daders te vinden en te vervolgen, maar het is ook belangrijk om beter te kijken naar de manier waarop daders te werk gaan. Kennis over de werkwijzen kan bijdragen aan een efficiëntere opsporing in de toekomst. De politie weet dan nog beter waar ze zich op moet richten.

²⁰ Zie bijlage 1 voor het wetsartikel.

7. Literatuur

Beddoe, C. (2006). *The end of the line for child exploitation. Safeguarding the most vulnerable children*. London: ECPAT UK.

Breda, S van (2007). Directeur kindertehuis eerder in de fout. *Elsevier*. 28 februari 2007.
<http://www.elsevier.nl/Nederland/nieuws/2007/2/Directeur-kindertehuis-Nepal-eerder-in-de-fout-ELSEVIER113956W/>

Department of Justice (2009). *U.S. Citizen Indicted in Florida for Travelling to the Philippines for Sex Tourism*. USA: Department of Justice, Office of public affairs.
<http://www.justice.gov/opa/pr/2009/October/09-crm-1169.html>

Department of Justice (2012). *Ohio Man Sentenced to 35 Years in Prison for His Participation in an online Child Pornography Bulletin Board*. USA: Department of Justice, Office of public affairs.
<http://www.justice.gov/opa/pr/2012/January/12-crt-137.html>

Dienst IPOL (2008). *Nationaal dreigingsbeeld 2008. Georganiseerde criminaliteit*. Zoetermeer: Korps landelijke politiediensten, dienst IPOL.

ECPAT (2009). *Offenders Beware! Child sex tourism case studies*. Amsterdam: ECPAT Nederland.

FEC (2004). *Rapportage Quick scan Non-profitorganisaties en terrorismefinanciering*. Financieel Expertise Centrum. FEC-reeks 10, 2004.

Fredette, K. (2009). International Legislative Efforts to Combat Child Sex Tourism: Evaluating the Council of Europe Convention on Commercial Child Sexual Exploitation. *Boston College International and Comparative Law Review*. 32 (1). Boston: Boston College Law School.

Meier, B. (2011). Allegations Link U.S. Companies to Brazilian Sex Tourism. *New York Times*. July 8, 2011.
http://www.nytimes.com/2011/07/09/business/allegations-link-us-companies-to-brazilian-sex-tourism.html?_r=0

Moerenhout, L.E. (2012). *Kinderpornoografie. Verslag van een onderzoek voor het Nationaal dreigingsbeeld 2012*. Zoetermeer: Korps landelijke politiediensten, dienst IPOL.

NOS (2012). M liet ook kinderen misbruiken. *NOS*, 5 april 2012
<http://nos.nl/artikel/359257-m-liet-ook-kinderen-misbruiken.html>

Roby, J.L. (2005). Women and children in the global sex trade. Toward more effective policy. *International Social Work*. 48 (2): 136-147. London: Sage publications.

Save the Children (2009). *Sex offenders without borders*. Copenhagen: Save the Children Denmark.

Terlingen, S. (2012). Paradijs voor pedo's. *OneWorld.nl*.
<http://www.oneworld.nl/lezen/reportage/paradijs-voor-pedos>

Terre des Hommes (2007). *Wat we niet zien, dat is er niet. Vervolging van kindersekstoeristen in Nederland en Cambodja*. Den Haag: Terre des Hommes Nederland.

The Child Protection Alliance & Terre des Hommes (2003). *Gambia ... The Smiling Coast! A Study of Child Sex Tourism in The Gambia and the Involvement of Dutch Tourists*. Child Protection Alliance, The Gambia & Terre des Hommes Nederland.

The New Zealand Herald (2010). Man on child sex tour charges back in court. *The New Zealand Herald*. October 27, 2010. http://www.nzherald.co.nz/nz/news/article.cfm?c_id=1&objectid=10683404

Thomas, F. & L. Mathews (2006). *Who are the child sex tourists in Cambodia?* South Melbourne: Childwise.

UNODC (2013). *Transnational Organized Crime in East Asia and the Pacific. A threat assessment*. United Nations Office on Drugs and Crime. http://www.unodc.org/documents/southeastasiaandpacific/Publications/2013/TOCTA_EAP_web.pdf

Vogelvang, B.O., Braak, J.J. van den, Meuwese, S., Wolthuis, A. (2002). *Kindersekstoerisme (vanuit Nederland). Onderzoek naar bestaande en mogelijk nieuwe reisbestemmingen*. WODC en Adviesbureau Montfoort. Woerden: Adviesbureau Montfoort.

Vree, C.Z. de, (2012). "*Kindersekstoerisme*" *All Inclusive*. Zoetermeer: Landelijke Eenheid, Landelijke recherche. (Zeer vertrouwelijk)

Weert, A. van, (2009). Oudere vrouwen als sekstoerist. *Telegraaf*, 13 augustus 2009. http://www.telegraaf.nl/reiskrant/20491501/Oudere_vrouwen_als_sekstoerist_.html

Zafft, C.R., Tidball, S. (2010). A Survey of Child Sex Tourism in the Philippines. *Second Annual Interdisciplinary Conference on Human Trafficking*, 2010. Paper 22. <http://digitalcommons.unl.edu/humtrafconf2/22/>

Bijlage 1: Relevante artikelen uit het Wetboek van Strafrecht

Zedenmisdrijven

Artikel 240b

1. Met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vijfde categorie wordt gestraft degene die een afbeelding - of een gegevensdrager, bevattende een afbeelding - van een seksuele gedraging, waarbij iemand die kennelijk de leeftijd van achttien jaar nog niet heeft bereikt, is betrokken of schijnbaar is betrokken, verspreidt, aanbiedt, openlijk tentoonstelt, vervaardigt, invoert, doorvoert, uitvoert, verwerft, in bezit heeft of zich door middel van een geautomatiseerd werk of met gebruikmaking van een communicatiedienst de toegang daartoe verschaft.

Artikel 244

Hij die met iemand beneden de leeftijd van twaalf jaren handelingen pleegt die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 245

Hij die met iemand, die de leeftijd van twaalf jaren maar nog niet die van zestien jaren heeft bereikt, buiten echt, ontuchtige handelingen pleegt die bestaan uit of mede bestaan uit het seksueel binnendringen van het lichaam, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie.

Artikel 247

Hij die met iemand van wie hij weet dat hij in staat van bewusteloosheid, verminderd bewustzijn of lichamelijk onmacht verkeert, dan wel aan een zodanige gebrekkige ontwikkeling of ziekelijke stoornis van zijn geestvermogens lijdt dat hij niet of onvolkomen in staat is zijn wil daaromtrent te bepalen of kenbaar te maken of daartegen weerstand te bieden of met iemand beneden de leeftijd van zestien jaren buiten echt ontuchtige handelingen pleegt of laatstgemelde tot het plegen of dulden van zodanige handelingen buiten echt met een derde verleidt, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 248a

Hij die door giften of beloften van geld of goed, misbruik van uit feitelijke verhoudingen voortvloeiend overwicht of misleiding een persoon waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, opzettelijk beweegt ontuchtige handelingen te plegen of zodanige handelingen van hem te dulden, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 248b

Hij die ontucht pleegt met iemand die zich beschikbaar stelt tot het verrichten van seksuele handelingen met een derde tegen betaling en die de leeftijd van zestien jaren maar nog niet de leeftijd van achttien jaren heeft bereikt, wordt gestraft met een gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 248c

Hij die opzettelijk aanwezig is bij het plegen van ontuchtige handelingen door een persoon waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt dan wel bij het vertonen van afbeeldingen van dergelijke handelingen in een daarvoor bestemde gelegenheid, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste vier jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 248d

Hij die een persoon van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, met ontuchtig oogmerk ertoe beweegt getuige te zijn van seksuele handelingen, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 248e

Hij die door middel van een geautomatiseerd werk of met gebruikmaking van een communicatiedienst een persoon van wie hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat deze de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt, een ontmoeting voorstelt met het oogmerk ontuchtige handelingen met die persoon te plegen of een afbeelding van een seksuele gedraging waarbij die persoon is betrokken, te vervaardigen wordt, indien hij enige handeling onderneemt gericht op het verwezenlijken van die ontmoeting, gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie.

Artikel 249

1. Hij die ontucht pleegt met zijn minderjarig kind, stiefkind of pleegkind, zijn pupil, een aan zijn zorg, opleiding of waakzaamheid toevertrouwde minderjarige of zijn minderjarige bediende of ondergeschikte, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Met dezelfde straf wordt gestraft:

1°. de ambtenaar die ontucht pleegt met een persoon aan zijn gezag onderworpen of aan zijn waakzaamheid toevertrouwd of aanbevolen;

2°. de bestuurder, arts, onderwijzer, beambte, opzichter of bediende in een gevangenis, rijksinrichting voor kindbescherming, weeshuis, ziekenhuis, of instelling van weldadigheid, die ontucht pleegt met een persoon daarin opgenomen;

3°. de gene die, werkzaam in de gezondheidszorg of maatschappelijke zorg, ontucht pleegt met iemand die zich als patiënt of cliënt aan zijn hulp of zorg heeft toevertrouwd.

Extraterritoriale wetgeving

Artikel 5, lid 1, 3°

De Nederlandse strafwet is toepasselijk op de Nederlander die zich buiten Nederland schuldig maakt:

...aan een der misdrijven omschreven in de artikelen 240b, 242 tot en met 250 en 273f, voor zover het feit is gepleegd ten aanzien van een persoon die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt dan wel aan een der misdrijven omschreven in de artikelen 300 tot en met 303, voor zover het feit oplevert genitale verminking van een persoon van het vrouwelijke geslacht die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt;

Artikel 5a, lid 1.

1. De Nederlandse strafwet is toepasselijk op de vreemdeling die in Nederland een vaste woon- of verblijfplaats heeft en zich buiten Nederland schuldig maakt aan een der misdrijven omschreven in de artikelen 240b, 242 tot en met 250 en 273f, voor zover het feit is gepleegd ten aanzien van een persoon die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt dan wel aan een der misdrijven omschreven in de artikelen 300 tot en met 303, voor zover het feit oplevert genitale verminking van een persoon van het vrouwelijke geslacht die de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt, een terroristisch misdrijf, dan wel een der misdrijven omschreven in de artikelen 225, derde lid, 311, eerste lid, onder 6°, 312, tweede lid, onder 5°, alsmede 317, derde lid, jo. 312, tweede lid, onder 5°.

Mensenhandel

Artikel 273f

1. Als schuldig aan mensenhandel wordt met gevangenisstraf van ten hoogste acht jaren of geldboete van de vijfde categorie gestraft:

1°.degene die een ander door dwang, geweld of een andere feitelijkheid of door dreiging met geweld of een andere feitelijkheid, door afpersing, fraude, misleiding dan wel door misbruik van uit feitelijke omstandigheden voortvloeiend overwicht, door misbruik van een kwetsbare positie of door het geven of ontvangen van betalingen of voordelen om de instemming van een persoon te verkrijgen die zeggenschap over die ander heeft, werft, vervoert, overbrengt, huisvest of opneemt, met het oogmerk van uitbuiting van die ander of de verwijdering van diens organen;

2°.degene die een ander werft, vervoert, overbrengt, huisvest of opneemt, met het oogmerk van uitbuiting van die ander of de verwijdering van diens organen, terwijl die ander de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt;

3°.degene die een ander aanwerft, medeneemt of ontvoert met het oogmerk die ander in een ander land ertoe te brengen zich beschikbaar te stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met of voor een derde tegen betaling;

4°.degene die een ander met een van de onder 1° genoemde middelen dwingt of beweegt zich beschikbaar te stellen tot het verrichten van arbeid of diensten of zijn organen beschikbaar te stellen dan wel onder de onder 1° genoemde omstandigheden enige handeling onderneemt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat die ander zich daardoor beschikbaar stelt tot het verrichten van arbeid of diensten of zijn organen beschikbaar stelt;

5°.degene die een ander ertoe brengt zich beschikbaar te stellen tot het verrichten van seksuele handelingen met of voor een derde tegen betaling of zijn organen tegen betaling beschikbaar te stellen dan wel ten aanzien van een ander enige handeling onderneemt waarvan hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat die ander zich daardoor beschikbaar stelt tot het verrichten van die handelingen of zijn organen tegen betaling beschikbaar stelt, terwijl die ander de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt;

6°.degene die opzettelijk voordeel trekt uit de uitbuiting van een ander;

7°.degene die opzettelijk voordeel trekt uit de verwijdering van organen van een ander, terwijl hij weet of redelijkerwijs moet vermoeden dat diens organen onder de onder 1° bedoelde omstandigheden zijn verwijderd;

8°.degene die opzettelijk voordeel trekt uit seksuele handelingen van een ander met of voor een derde tegen betaling of de verwijdering van diens organen tegen betaling, terwijl die ander de leeftijd van achttien jaren nog niet heeft bereikt;

9°.degene die een ander met een van de onder 1° genoemde middelen dwingt dan wel beweegt hem te bevoordelen uit de opbrengst van diens seksuele handelingen met of voor een derde of van de verwijdering van diens organen.

2. Uitbuiting omvat ten minste uitbuiting van een ander in de prostitutie, andere vormen van seksuele uitbuiting, gedwongen of verplichte arbeid of diensten, slavernij en met slavernij of dienstbaarheid te vergelijken praktijken.

3. De schuldige wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twaalf jaren of geldboete van de vijfde categorie, indien:

1°.de feiten, omschreven in het eerste lid, worden gepleegd door twee of meer verenigde personen;

2°.de persoon ten aanzien van wie de in het eerste lid omschreven feiten worden gepleegd, de leeftijd van zestien jaren nog niet heeft bereikt.

4. Indien een van de in het eerste lid omschreven feiten zwaar lichamelijk letsel ten gevolge heeft of daarvan levensgevaar voor een ander te duchten is, wordt gevangenisstraf van ten hoogste vijftien jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.

5. Indien een van de in het eerste lid omschreven feiten de dood ten gevolge heeft, wordt gevangenisstraf van ten hoogste achttien jaren of geldboete van de vijfde categorie opgelegd.

6. Artikel 251 is van overeenkomstige toepassing.